

SAVAITINIS LAIKRASTIS "KOVA"
 Leidžiamas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje.
 (Inkorporuota Balandžio 28, 1908 m.)
 Prenumerata: Metams į visas dalis svieta \$2.00
 Pusei metų \$1.00
 Redaktorius K. Vidikas. Administratorius P. Kurkulis
 "KOVA"
 229 North 6th Street, Philadelphia, Pa.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA"
 Published every Friday by
 The Lithuanian Federation, Socialist Party
 Yearly subscription: In all parts of the world
 Advertising rates on application.
 K. Vidikas, Editor. P. Kurkulis, Manager
 All communications should be addressed to:
 "KOVA"
 229 North 6th Street, Philadelphia, Pa.

TELEFONAS KEYSSTONE, M.D.N. 79-56

AMERIKOS LIETUVIŲ SOCIALIŠTŲ SAJUNGOS ORGANAS.

Visų šalių darbininkai, vienykitės!

No 11

Philadelphia, Pa. 1917 m. Kovo (March) 16 d.

Second Class Matter May 17, 1905, at the Post Office at Philadelphia, Pa.

Metas XIII

Busias geležinkelių streikas

Kovo 13 d. krašto geležinkelių komisija gavo pranešimą, kad keturios geležinkelių darbininkų brolijos šią subatą, kovo 17 d., 6 val. vakare, pradėsiančios visuotiną streiką šiuose rytų geležinkeliuose: New York Central, Baltimore and Ohio, Erie Railroad, Atlantic Coast Line, Seaboard Air Line, Louisville and Nashville ir Southern Railway, — jeigu kompanijos iki tam laikui neduos darbininkams 8 val. darbo dienos vietoj dabartinės 10 val. darbo dienos, ir jeigu už tą reikalaujamą 8 val. darbo dieną nemokės tiek, kiek ligšiol mokėjo už 10 val. darbo dieną. Paskui, iki kovo 21 d. išsausią visuotiną streiką visame krašte.

Laikraščiai, vienok, tikina, kad, jeigu karas prasidėtų, tai geležinkelių darbininkai nebestreikuotų: patriotizmas priverstų juos savo reikalus pastatyti "tėvynės reikalų užpakaly". Tai, beabejo, yra parsiadusiųjų kapitalistams laikraščių "blozas". Tuomi norima priversti valdžią greičiau ieškoti priekabių karui pradėti. Geležinkelių kompanijos, suprantama, taip pat nori, kad streikas neįvyktų iki karui. Nes paskui karo meto įstatai ir žmonių upas būtų lengva vartoti prieš streikuojančius.

BEVIELINIS TELEGRAFAS TARP MEKSIKOS IR VOKIETIJOS.

Buržuazijos laikraščiai plačiai paskelbė gandą, buk Meksikoj susekta Bevielinio telegrafo stotis, kuri esanti jau dveji metai atgal įtaisyta ir iš kurios galima esą tiesiog susinėsti su Vokietija. Stotis buvusi įtaisyta militariais tikslais. Prez. Wilsonui pareikalavus teisės ginkluoti pasazierinius ir prekių laivus ir artinantis prie susidurimo su Vokietija, kaip tyčia sugedęs Amerikos bevielinis telegrafas, kuriuo buvo susinėšama su Vokietija. Čia vėl spėjoma, kad tai kokių-nors būdu prisitaikę vokiečių agentai ir pagadinę aparatą. Tomis paskalomis nori valdžią greičiau įvesti karo cenzūrą Jungtinėse Valstijose.

KARAS PASIBAIGSIAS UŽ 3-4 MĖNESIŲ.

Washingtono valdžios rateliuose kalba, kad karas pasibaigs per 3-4 mėnesius; prie to priversias badas ir vis augantis žmonių bruzdėjimas prieš karą. Bruzdėjimas kilęs ne tik centralinėse valstybėse, bet ir pas talkininkus. Todėl, girdi, galimas daiktas, kad karas pasibaigs, sulig Wilsono pasiūlymo, be pergalės nė vienoj, nė kitoj pusėj.

Kuomet šitaip pradeda kalbėti ir tokie talkininkų paturėtojai, kaip "New York Times" ir Phila. "Public Ledger", tai yra ženklas, kad ir talkininkų valstybėse toli-gražu ne viskas jau taip gera.

Havana, Cuba. — Sugrįžę iš Vokietijos su ambasadorium Gerardu amerikoniškai praneša, kad: Vokietijoj badas, kuris iki laukų valymo nusilpnėjęs vokiečių militarę galybę; tačiau

žmonės iš paskutiniųjų paturį valdžią, ypatingai todėl, kad talkininkai atsiskė eiti į taikos tarybas su vokiečiais; Vokietijoj manoma, kad povandeninių laivų kova, tai busianti didžiausias veiksnis greitam karo baigimui. Keliaun. pasakoja, kad Rusijos ekonominis suirimas ir militarių spėkų dezorganizacija pasiekę augščiausio laipsnio. Rusija esanti ant revoliucijos slenkščio.

TRUKSTA 102,295 JURININKŲ.

Washington. — Karo laivyno ministerija dejuoja, kad permaža randasi kandidatų į laivyną, nors kasdieną atidaro vis naujų ir naujų rekrutavimo stočių. Viso teturi tik 50,753 jurininkus; o be jų, da reikią 102,295 jurininkų.

PASKALAI APIE VOKIEČIŲ SUOKALBIUS.

Naktį iš kovo 13 į 14 New Yorko policijos pirmininkas gavo greitą pareikalavimą 300 policistų. Jam pranešė, kad vokiečiai kur-ten Brooklyne organizuoja sukilimą prieš šio krašto valdžią. Kapitalistų laikraščiai pasakoja, kad Pietų Amerikos respublikas vokiečių agentai kelia prieš Jungt. Valstijas.

Philadelphiaj areštuota trys vokiečiai biznieriiai ir tulas Fischer, kuris esąs dalininkas vienos vokiečių laivų kompanijos, kuri stačiusi Amerikai laivų. Viensiemis jiems paskirta po \$5000 parankos. Jie gabenę Philadelphiaj stovintiems vokiečių laivams daiktų, kuriuos vokiečiai būtų galėję vartoti prieš Jungt. Valstijas, atsitikus karui. Didelė ty paskalų didžiama prieš vokiečius, beabejo, yra tyčia fabrikuojama, kad kėlus žmonių upą prieš vokiečius.

DELEI CENZUROS.

Jungtinių Valstijų laivyno ministeris Daniels atsišaukė į Amerikos spaudą, kad neskelbtų jokių žinių apie pasazierinių ir pirklybos laivų ginklavimą ir kad nerašytų, kada koks laivas iš kokio Amerikos uosto išplaukia.

Kapitalistų laikraščiai sako, kad tokia liuoso noro laikraščių cenzūrą neatsieksianti tikslo. Reikią, kad kuogreičiausia būtų įvesta tikroji karo cenzura.

CARRANZA IŠRINKTAS.

Kovo 12 d. visuotinuose Meksikos rinkimuose išrinkta reguliariu prezidentu gen. Carranza, kuris ligšiol buvo tik laikiniu prezidentu. Indams (indionams) da pirmą syk dabar buvo leista balsuoti krašto valdžios rinkimuose.

EXTRA

Rusijos Duma vėl uždaryta, nes "perdrašiai" prieš valdžią kalbėjo. Peterburgo ryšiai su Maskva pertraukti. Darbininkai reikalauja: "Duonos! Taikos!" Kazokai saudo.

Iš Lowellio, Masa., rašo, kad klerikalai liko sumušti debatuose su socialistais.

Darbo Federacija paturėsianti karą

Amerikos Darbo Federacijos Pild. Komiteto suvažiavimas svarstė apie darbininkų padėjimą ir karą. Priėmė ilgą proklamaciją, kurioj reiskia norą, kad Amerika vengtų karą; tačiau, jeigu vistik jis įvyktų, tai ragina darbininkus visas savo spēkas dėti, kad "paturėjus Jungtines Valstijas kovoj su visais priešininkais". Taip baigiasi proklamacija, norint jos pradžioj sakoma, kad darbininkai žiūrėtų, kad jų teisės nebutų mindžiomama nė taikos, nė karo metu. Imperialistai ir militaristai tokių proklamacijų nesibijo. Federacijos ponų taktika panaši į rezoliucijas, kurias priima buržuazijos taikos draugijos prieš karą. Pav., Philadelphiaj kovo 11 d. Sajunga Kovoti su Militarizmu įsiulė savo suauktam masiniam susirinkimui "protesto" rezoliuciją, kurioj sako, kad da "ne visi diplomatijos budai" išnaudoti; da diplomatijos pagalba galima esą karas atstumti. O jų svarbiausias kalbėtojas senatorius Norris pasakė: Dabar mes kovojame, kad karas neįvyktų; bet jei jis del teisingų ar neteisingų priežasčių įvyktų, tai visi, iki vienam, turime paturėti savo valdžią".

DARBININKAI SMERKIA GOMPERSĄ.

New York. — "Ladies' Waist and Dress Workers" 25-tojo lokalo komitetas savo laiske Amerikos Darbo Federacijos prezidentui S. Gompersui griežtai protestuoja prieš jo įstojimą į "Krašto Gynimo Komitetą". Jo žingsnį skaito priešingu organizuotų darbininkų principams ir sako, kad tai yra darbininkų klesos išdavimas. Lokalas persergsti, kad Federacijos prezidentas nevertotų savo intakinigos vietos, kapitalistų reikálams paturėti.

KOVA SU GYVENIMO BRANGUMU.

New Yorke per dvi paskutines savaites bulvių kaina nuopulė nuo 12c iki 6c svarui. Svarstyklių ir saikų departamento pirmininkas Hartman'as giriiasi, kad valgio produktų kaina nuopulsi dėka jo pastangoms. Iš tikrųjų gi, nuopulė tik boikotuojamų daiktų kainos. Užtat neboikotuojamų daiktų kainos daugelio pakilo. Dabar rengiamasi ir pieno kvortą dviem centais da pabranginti. Bulves ir tulius kitus boikotuojamus daiktus pigiau siulo tik tol, kol jie yra boikotuojami, kol jų neperka. Kai tik boikotuoti nustotų, tai ir jų kainos imtų kilti.

Atstovai organizacijų kovai su gyvenimo brangumu nusiuntė savo delegaciją pas gubernatorių ir į seimą reikalauti, kad būtų išleista įstatas, kuriuom būtų lengvinama badaujančiųjų padėjimas.

Mirė garsusis Zeppelin oro laivų išradėjas grafas Ferd. Zeppelin, gimusis 1838 m.

Didysis cukraus darbininkų streikas

PHILA. CUKRAUS DARBININKŲ KOVA SU CUKRAUS TRUSTU.

Tarp darbininkų ir cukraus trusto eina atvira kova už buvį; jau šešta savaitė, kai stovim ant kovos lauko, ir stovėsim, iki priversim savo ponus išpildyt mūsų pastatytus reikalavimus. Musų, streikininkų, upas yra geras. Musų piketininkai gerai veikia, tai yra gražiai suturi streiklaūzių nuo darbo, kas kompanijai duoda smugi.

Kapitalistai visokiais budais bando ardyt darbininkų vienybę. Prisisamdė daugybę visokios rūšies šnipų ir mušeikų. Nebeužtenka kapitalistams nuolatinių policijos, tad jie nusišamdė specialų mušeikų; o tie mušeikos vartoja ir tam tikras speciales buozes skaldymui darbininkams galvų. Buožės, kurias vartoja dabar, tai yra tos lazdos, kurias vartoja prie "base ball" žaidimo. Raitoji policija aršesnė ir už Rusijos kazokus, — šaligatviais joja tiesiog ant vyrų ir moterų, nepaisydama, kad tai ir nestreikininkai.

Šnipai, apsiginklavę brauniniais, eina kalbint pavienius streikininkus, kad grįžtų darban, žinoma, žadėdami padaryt bosais; bet jiems nesiseka suklaidint darbininkus. Tad jie kreipėsi į tokią moterį, kuri varo biznį iš "burdingieriu"; ta moterėlė turėjo du vyrų apdraudus "inšurinus", ir pasiuntė juos skebaut. Skaitlytojas gali suprasti, kodėl siuntė ta moteris skebaut savo "burdingierius". Tie burdingieriai yra tamsūs, nepriklauso jokiai draugijai, paprastai girtuokliai, o šitaip geri Kemėšio pasekėjai. Be to, kita moteris, J. Tāmuliėnė, pamačius einant gatve streikininką, ėmė šaukt visa gerkle policiją, ir areštavo.

Tamulienės vyras laiko kriaučių dirbtuvę. Mat streiko metu tautos skirtumo nėra, — bosas už bosą stoja. Nežiurint, kad tai buvo lietuvis, kito darbo streikininkas, areštavo ir nubaudė \$8.00. I. W. W. kriaučių skyrius, sužinojęs, kad jų bosas su cukraus fabriky bosais eina ranka rankon, nutarė savo susirinkime eit ranka rankon su cukernių streikininkais ir priverst savo bosą atmokėt teismo paskirtą bausmę.

Kompanija buvo pargisgabenus streiklaūzių, nemaža negrų buta, kurie absoliučiai nėra tinkami prie cukraus darbo. Skebai daugiausia guli fabrikuose. Delei sugedusio fabriky oro pradėjo mirt vienas po kitam. Šitą faktą paduoda patįs kapitalistų laikraščiai; sako: "Šeštas nušimtis streiklaūzių, kurie buvo ligoninėj išmirė, — o kiti sunkiai serga". Vargas tiems kapitalistams, kad jų gelbėtojai tokie silpni. Mat skebai paprastai buna valkatos, tinginiai ir persigėrę, alkoholio suėsti; nestėbėtina, kad jie ir miršta.

Vieną gražią dieną Spreckelio kompanijos superintendentas laikė gatvėj prakalbę streikininkams. Apsiginklavęs kalbėjo toj gatvėj, kur streikininkai eiddavo pro šalį į susirinkimus. Žinoma, jo kalba buvo prieš I. W. W., kad I. W. W. esanti negera. Ir kad permaža esą I. W. W. darbininkų. Ponas kapi-

talistas patarė prigulėt Amerikos Darbo Federacijai arba kitai, kokiai organizacijai. Žinoma, tas kapitalistas pasakė tą patį, ką mes girdime nuo kun. Kemėšio "Darbininko", šv. Juozapo Sajungos organo. Vadinas, Kemėšis kalba ta pačia burna; o kapitalistai tik ir laukia to. Ne! jūs ponai nesitikiokit suardysią musų vienybę! Mes stovėsim ir kovosim už geresnį duonos kašnį. Atėjo laikas atsikratyt nuo visokių prietarų ir kovot už trumpesnę darbo dieną ir didesnį mokestį.

Draugai darbininkai ir darbininkės! Atkreipkite domą į musų tą sunkią kovą. Duokite mums pinigines paramos toj kovoj prieš musų išnaudotojus. Mes paskelbsim laikraščiuose aukas visas, iškur tik prisijusit, daug ar mažai. Tiesa, jau šiek tiek gavom pastaruoju laiku iš kai-kurių draugijų, vietinių ir kitų miestų, bet ką tai reiskia tokiam žmonių skaičiui? Duokite paramos mums, kovojantiems už geresnį buvį. Mes stovėsim ir kovosim, nes mes njeko neturim pralaimėt, tik alginės vergijos pančius.

Pinigus malonėkite siųsti izdininkui: K. Rutkauskui, 131 Tasker St., Philadelphia, Pa.
 Spaudos Komitetas,
 Sekr. Alf. Burba,
 210 Fernon St., Philadelphia, Pa.

Darbininkai jaučia, kad šitą kovą laimėsia, o kapitalistai griežia dantimis, nes jų skebai ir tie jau nenori dirbti.

Pereitį savaitį Spreckelio fabrike kilo muštynės tarp streiklaūzių, net reikėjo policijos šauktis, kad sutaikytų. Šitą savaitę tas-pats atsitiko McCahano fabrike. Susimušė juodukai streiklaūziai su italais. Vienas italas taip buvo sumuštas, kad tapo nugabentas į ligoninę ir vargiai liks gyvas, o kiti streiklaūziai metė darbą ir ėjo namo. Policija neleido pėstiems eiti, kad jų nepamatytų streikininkai, nes būtų negražų kompanijai, kad ir streiklaūziai pradėjo streikuoti. Tokiu budu turėjo šaukti vežimus ir vežti, kad niekas nepajustų, kad čia tokia nelaimė atsitiko su skebais.

Naują budą išrado kompanijos, gzdinti organizuotiems darbininkams: surinko apie 20 negrų, sergančių džiova, kuriems daktarai pripazino, kad reikia tyro oro jų sveikatai. Tad cukraus trustas paaukojo vežimą ir kelias dešimtis policmanų pėsių ir raitų, saugoti, kad kas ligonių neužgautų; ir vazinėja per dieną; nori pasirodyti streikininkams, buk tai darbininkus veza ir parveža, o čia vis tie patįs negrai džiovininkai. Streikininkams net juokas, žiurint į tokį kvailį darbą.

Darbininkai nežiuri policijos, nė kompanijos šnipų; savo priešininkus piketuoją po visą miestą; neduoda jiems ramumo. Streikininkai laikosi tvirtai.

Jonas Puschus.

KUNIGAI STREIKLAUŽIAI.

Brooklyno lenkų kunigai gzdina streikuojančiųjų cukraus darbininkų moteris, neduosią joms išrišimo, jeigu jos nevers savo vyrus grįžti darban. Išleide 10,000 lapelių streikui ardyti.

KLERIKALAI STREIKUS ARDO.

Štai kaip klerikalai "Darbininko" N 29 stengiasi neprileisti Bostono cukraus darbininkų prie streiko: "Nueinu, rašo Žinantis, į svietainę, žiuriu — stovi žydukas ant estrados su apdriksiomis kelinėmis ir rėkia: štraik! štraik! O kaip paskui patėmijau, tai ir pats nieko nežino apie streiką". Taip tie kapitalistų bernai pašiepia darbininkų organizatorių ir trukdo jų prisidėjimą prie streiko. Streikuojančių "adatinės" darbininkų nepriklausomą uniją stengėsi juozapiniai padaryt gompersine, bet nepavyko.

AUKOS STREIKIERIAMS.

Atkreipiame draugų atydiją į 7 pusl. paskelbtas aukas Philadelphiajos cukraus darbininkams. Per "Kovą" jau įduota \$160.95, ir šiandien bus įduota \$70.74. Visu aukavusiųjų vardai tilps "Kovoj". Pažymėkite, draugai, visuomet, kokia organizacija aukas renka. Mes ir toliau apsiimame tarpininkaut aukų priėmimė streikieriams.

Draugai streikieriai! Matote, kaip remia jus visi šviesesnieji darbininkai. Tai tegul suteikia jums da daugiau tvirtumo. Neklausykit visokių suvedziotojų leidžiamų paskalų. Moterėles, nestumkite savo vyrų į prapultį, neverskite jų judosiis pasidaryt! Jei sulauzysit streiką, jums pačioms bus paskui blogiau.

Bagdadas puolė

Anglų generolas Maude, Mesopotamijos armijos komandieris, paėmė Bagdado miestą, po trijų dienų smarkiausiai kovai. Bagdado puolimas — tai labai didelis smugis turkams-vokiečiams Mesopotamijoj ir Persijoj.

PRANCUZŲ VALDŽIOS KRIZIS.

Paryžius. — Briano ministerija, matyt, gyvena paskutines dienas. Opozicija vis auga; užpuolimai ant Briano valdžios nesiliauja. Manoma, kad Brian'as busias pavarytas, ir opozicija pati organizuosianti naują valdžią.

KARO AUKOS.

Washington. — Apskaiityta, kad nuo karo pradžios iki šių metų pabaigai buvę užmušta 4,341,000 kareivių, o sužeista apie 2,500,000. Daugiau kai 2,000,000 kareivių paimta nelaisvėn arba dingę, nežinia kur.

BUSIANTI RUSIJOS-VOKIETIJOS-JAPONIJOS SANTAIKA.

Berlynas. — Reichstago atstovas S. Heckscher, užsienio komisijos narys, savo kalboj kovo 11 d. pranašavo, kad Vokietija, Rusija ir Japonija sudarysiant vieną didžiųjų valstybių sąjungą, o Anglija ir Jungtinės Valstijos — kitą. Amerika turėsianti karą su Japonija. Padariusi sutartį Vok. su Rusija be karo gausianti išėjimą per Dardanellus į Viduržemio jūrą; tik Anglija nenorėsianti duoti Rusijai išėjimo į Didjurį. Kada visa tai atsitiks — Heckscher'is nesako.

KARAS JAU ČIA PAT

Revolucija Rusijoje

Praėjusiam numerį mes rašėme, kad karo pradžia jau nebeilgai reikės laukti; mes nurodėme, kad prezidentas su kongreso pritartimu arba ir be jo pradės laivus ginkluot. Šiandien mes tai jau matome gyvenime vykdanant: Wilsono valdžia, pasiremdama apie šimtas metų atgal išleistu įstatymu, nutarė, kad prezidentas turįs galios ginkluoti prekinis laivus "apsigynimui" nuo "jurių piratų" (plėšikų), tai yra nuo Vokietijos nardomųjų laivelų užpuolimo. Ir tas ginklavimas jau pradėtas. Kaip tai yra daroma, apie tai negalima rašyti; vienok galima pranešti, kad tie apginkluotieji laivai galės pradėti šaudyti ir nardomas laiveles, kaip tik jas pastebės, nelaukdamas užpuolimo ant jų. Kad pirmutinis toks šuvis reikš karo pradžią, apie tai mums nebereikia aiškinti. Valdžia, kongresas, valstijų seimai, ir visi kapitalistų bernai, persidavusi kapitalistams spauda, o gal ir socialistų spaudos dalis, tuoj pradės šaukti, kad Amerika tik ginantis, kad ant jos užpuolė, kad ji nenorėjusi karo; bet mes jau žinome, kad tai bus tik žmoniškas akių dumimas.

Mes žinome, kad tai bus karas dėl saujelės aukso karalių didžiųjų pelnų. Kaip ir Europos kapitalistai, jie iš tos kruvinos skerdynės sau aukso kalnus prisipylė ir da daugiau nori prisipilti. Plieno trustas 1914 m. turėjo 193 tukst. gryno pelno, 1915 m. — 375 tukst., 1916 — 911 tukst. Vadinasi, 1916 m. jis pelnė beveik penkis kartus daugiau, negu 1914 m. O iš ko didžiausiu pelnų jis turėjo, jei ne iš amunicijos? Reikia atsiminti, kad vienais tik 1916 m. buvo išvežta į Europą sprogstamos medžiagos ir vario kulkoms už 900 milijonų dolerių. Paskui eina orlaivių dalių, automobilių, parako, kulkų, dinamito, arklų, kareiviams apavo, drabužių vežimas. Labai žymią vietą užėmė maisto produktų gabėjimas. Daugelis pramonijos šakų turėjo praėjusiais metais iki 140 procentų pelno, tai yra vienas doleris atnešė \$1.40 pelno. Kada jie galėjo gauti tokių pelnų? Tai kas stumia juos į tas kruvinas skerdynes.

Bet tai da ne galas. Kaip buvo apie tai plačiai rašyta "N. Gadyneš" N 2, kapitalistai taip pat ir apie ateities pelnus rupinasi. Įstumę Ameriką į tą skerdynę, jie nori įgyti sau balso, taiką darant, nori šį-tą pelnyt. Dabar jau atvirai apie tai kalba kapitalistų spauda, nes mano, kad visuomenės smagins jau pakankamai užnuodyti karo nuodais. New Yorko "Sun" tiesiog sako, kad "tik, dalyvaudama kare, Amerikos respublika turės teisės dalyvauti taikos konf. ir savo reikalavimus pastatyti."

Aišku, kad Amerikos kapitalistai nori pasinaudoti Europos didžiųjų valstybių nusilpimu, suvert galingą savo armiją ir laivyną ir su jo pagalba išlaikyti savo rankose tuos ekonominius užkariavimus, tas rinkas, kurias karo metu įgijo, kur prieš karą viešpatavo kariaujančių valstybių kapitalas.

Kad iš tos skerdynės turės sau didelių pelnų kapitalistai, apie tai negalima abejoti. Bet ką turės darbininkų klesas? Apie tai jau daug kartų buvo pas mus rašyta, ir čia to mes nebekartosime. Pirmjimsite tik savo draugams ir draugėms, kad mes, atsimindami visa tai, ne vienai valandėlei neturime leisti sau galvos apskuti. Ir didžiausiam pavojų budami, bauriausius persekiojimus kentėdami, girdėdami šmeižimus iš visų pusių, mes turime eiti drąsiai savo keliu, augstai iškelę tarptautinio revoliucinio socializmo vėliavą.

Mes rašėme, kad Rusija yra naujų 1905 metų išvakarose. Dabar telegramos, einančios iš Londono, praneša, kad tie "1905 metai" jau prasidėjo. Žinios eina per Londoną ir delto jomis pilnai galima tikėt. Jos dargi išrodo sušvelnintos, dalis teisybės, matyt, paslėpta Anglijos cenzūros. Ir vistiek tos žinios labai daug ką sako: Peterburge darbininkai streikuoja, laikraščiai neišeina, karai nevaiškėja. Darbininkai demonstruoja. Kariuomenei priskayta ginklais malšinti "riauses". Sušauktas extra ministerių posėdis. Maitinimo dalykai pavesti miestų ir žemiečių sąjungom. Sukilimai kilę del maisto stokos. Maskvoj da didesnė jo stoka, negu Peterburge... Kituose Rusijos miestuose, be abejonės, ne geriau, ir ten taip pat išeis proletariatas į gatvę. Ir vėl mes matome tuos pačius reikalavimus, kaip ir 1905 m.: duonos, taikos, laisvės!

Sitas judėjimas turi didžiausios svarbos ne tik Rusijai, o ir visam kraujuose ir ašarose papludusiam pasauliui. Ta dvasia veikiausia užsikrės ir kitų kraštų proletarija. Jos atbalsiai atlėks ir pas mus, į Ameriką, ir, galbut, išjudins iš sunkaus miego Amerikos darbininkus, kuriems toks pat likimas yra rengiamas, kurį jau susilaukė Europos broliai. Delto mes turime nemigdyti darbininkų kovos dvasios, kaip tai daro tuli jų vadai, o kvėpti ją jiems.

Iš d. Debso prakalbų Philadelphijoje

Karo nuodų banga atsiplovė ir į Amerikos pakrancius. Amerikos darbininkai, rengia protestus mitingus prieš karą ir militarizmą. Tie mitingai taip pat reiškia ir protestą prieš kapitalizmo tvarką, kuri gimdo karus. Nėra nė vienos kapitalistų valdžios, už kurią darbininkas turėtų eiti į karą. Aš geriau su tiksiu, kad mane sušaudytų, negu eisiu šaudyti kitų kraštų darbininkų. Garbingiau mirti, kaip Wall Streeto išdavikui, negu mirti ar, pagalius, gyventi, kaip darbininkų klesos išdavikui. Senovėj patricijai tuko darbininkų vergų krauju. Darbininkai ne tik karuose delei jų žudėsi, bet jie da žudė viens kitą ir cirkuose, linksmindami savo ponus. Viduriniuose amžiuose baudžiauninkai gyveno prasčiau už gyvulių ir kraują liejo, gindami karuose savo ponus, kurie juos nē purvo vietoj nelaikė. Ir dabar darbininkai aukso kalnus pila kapitalistams, dirba, lyg šilkos vabalai, lyg koralų vabalai, — dirba visą amžių, vos-nėvos tam sykiui nuo bado mirties vaduodamiesi, — ir eina į imperialistų karų skerdynes, kada juos šaukia savo krašto valdžios, kurios yra ne kas kita, kaip tik ekonominiai viešpatuojančios klesos politinis agentas. Visų kraštų, visų tautų ir tikiybų darbininkų reikalai yra vienodi. Kam tad delei savo kapitalistų reikalų skersti vieni kitus?

Darbininkai, ar jie rankomis dirbtų ar galva, — tai yra vietinatis naudingas gaivalas visuomenėj. Ir už tą jų naudingumą jie yra niekinami, paniekos antspauda mušama jiems į kaktą. Kapitalistai, reikalaudami darbininkų, tiesiog juos vadinia "rankomis"- "hands"; reiskia, kapitalistai yra galvos, o jųs tik rankos. Kapitalizmas mus tamsybėj laiko, badu marina, mūsų kudikius, da negimusius, delei neišteklaus nustelbia, prostituciją vėšia, kasmet po 80,000 porų šioj šalyj perskiria. Išradimus ir mašinas vartoja, kad mums darbą atėmus. Mes pridirbame prekių daugybę; mums moka tik dalį mūsų darbo

vertės; tad mes negalime tų prekių išpirkti. Kapitalistai-imperialistai ieško rinkų ir savo intakos sferų svetimuose, ekonominiai atsilikusiuose, kraštuose. Delei to susiduria su kitų kraštų kapitalistais. Kyla karas. Šaukia patriotai darbininkus savo kraštą, savo vėliavą ginti. Didensnio tyčiojimosi negali nebūti: taikos metu jie mus badu marina, žmogaus vardo pavydi, o karo metu šaukia mus už jų pelnus savo galvas dėti, kad paskui jie galėtų mus da aršiau engti. Amerikos kapitalistai dabar rengia karą todėl, kad vokiečių submarinai kiudo maistą ir amuniciją gabenti. Išvežė Europon per vienus tik metus maisto už \$1,000,000,000; šio krašto darbininkams prisieina delei to jau badu vaduotis, o jie šaukia darbininkus, kad rengtųsi karan; mat dabar kapitalistai delei submarinų jau nebegali tiek daug gerybės talkininkams gabenti; šaukia nūs karan, kad mes jiems padėtume save dvasinti. Šaukia neva tėvynę ginti, Amerikos piliečių teises ir gyvybę ginti kur ten anapus vandenyno. Darbininkai neturi tėvynės. Parodykite man

darbininkų krašto žemlapį, jeigu jie turi savo kraštą. Amerikos valdžios Pramonijos Santykių Komisija raportavo, kad 2 proc. Amerikos gyventojų-turčių turi 60 proc. viso krašto turto ir kad 65 proc. gyventojų-darbininkų, teturi tik 5 proc. krašto turto. Tai kieno yra šitas kraštas? — Kapitalistų. Tai tegul jie patįs jį ir gina. O kiek kapitalistų tarnai išsaudo darbininkų? Bet ar valdžia kuomet nors siuntė kariuomenę prieš kapitalistus, kurie juk Amerikos piliečius žudė? — Niekados!

Mūsų siurbėlės sako, kad mes turj ginti kraštą nuo užpuoliko. Bet koks užpuolikas galėtų mus skaudžiau nulupti, kaip lupa Rockefelleris, Morganas, Carnegie ir Co.? Visų kraštų darbininkai turi aršiausius savo užpuolikus namie — kapitalistus; ir kariauti prieš juos, prieš kapitalizmą — tai yra vietinatis darbininkų klesos karas. Kapitalistų papirkti laikraščiai vadinia "tėvynės išdavikais" tuos, kurie darbininkams rodo tikrą kelią ir persergsti nuo tos kraukų maudynės. Jeigu taip, — tai buti išdaviku yra augščiausia garbė. T. Goris.

Da So. Bostono diskusijos

Manau, kad bus neprošalį da apie jas pakalbėjus, nes ten, be abejonės, labai svarbūs klausimai buvo pakelti. Pirmiausia, vaduodamasis savo užrašais, pasistengsiu paduoti tų diskusijų branduolį.

Pėtnyčioj, vasario 23 d., pirmutinis aš kalbėjau: d. Michelsonas atėjo bent trečdalį kalbos man pasakius; d. Smelstoriaus visai nebuvo. Savo kalbos pradžioje aš nurodžiau į gyvenamą dabar Europos socialistų krizį. "Jo šaknis siekia da laikus prieš karą. Jau tuomet daugelis oportunistų socialistų stojo už bendradarbiavimo su buržuazija, už įstojimą į buržuazinę ministeriją, už kredity priėmimą ir net už kolonijų užėmimą — "kultūros tikslais". Karui prasidėjus tie oportunistai turėjo pasirodyti visu savo skaitumu, ir jie pasirodė. Persiėmę buržuazijos dvasia, labai tolimi nuo revoliucinės darbininkų klesos kovos, jie kitur negalėjo nueiti, kaip tik viešpatuojančioms klesoms tarnauti ir buržuazinę tėvynę "ginti". Deja, ta tautinė buržuazijos dvasia socialistų eilėse taip giliai buvo šaknis įleidusi, kad ji patraukė paskui oportunistus dargi marksistinių centrą (vidurį) ir vieną, antrą iš kairiųjų. Ilgainiui atsirado ten dvi griežtai prieštaraujančios srovės socialistų eilėse (apie svyruojančią trečiąją ir įvairias sroves-sroveles didžiųjų srovių vidury aš čia nekalbėsiu): tikrieji tarptautiniai socialistai ir tautiniai socialistai, kurie išdavė darbininkų klesos reikalus ir nuėjo tarnauti viešpatuojančioms klesoms ir jų valdžioms. Tarp jų nėra ir negali būti vienybės, nes juos skiria giliausia prapultis. Tai yra dvi griežtai prieštaraujančios viena antrai pasauliovalgos, dvi partijos. To nematyti šiandien gali tik tai tas, kas nenori matyt, arba kas tų srovių visiškai nepažįsta, arba kas pats nežino, katra jam artimesnė. Taip dalykams stovint, neišvengiamas buvo tų partijų skyllimas, ir jau mes turime dvi socialistų partiji ne tik Italijoje, o ir Vokietijoje, kur partijos disciplina tokia stipri buvo, ir Anglijoje, ir kitur... "Bet kas mums galvoj, sakę Amerikos draugai, kas ten, Europoje, darosi! Mes Amerikoj gyvenam... Amerika — tai ne Europa"... Draugai, jei seniau da ir galėjot jūs klausyt tokių pasakų, tai šiandien turite mesti jas šalin. Šiandien mes ir čia, Amerikoj, stovime išvakarose tų baisių atsitikimų, kuriuos matome Europoje: ir Ame-

rikoj viešpatuojančios klesos veda imperialistinę politiką, ir jos iš visų paeigų stiprina savo militarines spēkas ir šuolėmis rengiasi į tokią pat, kaip Europoje, skerdynę. Ir čia ta skerdynė atnešė tokių jau, kaip Europoje, vaisių. Ir čia tą pačią suirutę atnešė ji į socialistų eiles, jei mes nebusime prie to išanksto prisirengę. Taip suprasmadi savo uždavinius, mes turėjome kelti tuos klausimus, kuriuos Europos socialistų krizis išskėlė, mes turėjome juos aiškinti plačiai darbininkų visuomenei ir kovoti prieš tuos, kurie stengėsi tą krizį užglostyti, arba laisvę įvesti į social-patrioty pusę. Labiau mums reikėjo tai daryti, kadangi ir Amerikoj mes aiškiai matėme tų oportunistų balą, kuri pagimdė Europos social-patriotus. Atsiminkime tik Russell, Bergerj ir daugelį kitų Amerikos socialistų vadų; ir atsiminkime, kaip tuli lietuvių soc. laikraščiai gynė tų Bergerj, kaip jie stojo ir tebestoviu "tėvynės gynimą" imperialistinių karų gadyneje (kapitalistiniuose kraštuose), kaip jie dargi tam tikrą lietuvių tautos vienybę stengėsi įkurt. Del to turėjo kilti tarp mūsų kova, nes nuo to, ar vienu, ar kitu keliu nueis mūsų Sąjunga, priklauso jos ateitis. Apeiti tuos svarbiuosius dienos klausimus — tai butu mūsų nusidėjimas prieš darbininkų klesą. Mes negalime taip daryt, kaip seniau darė soc. spaudos Sandora (čia aš perskaičiau, iš "Balso iš minios" straipsnio ištrauką, kuri yra paduota "Kovos" N 8; taip pat nurodžiau, del ko seniau karštos polemikos kildavo). Mes negalime vieni kitų gyrimu užsiimti, negalime politikieriaut, o turime tiesiai į akis teisybę sakyti, — tik tuomet draugai sąjungiečiai galės surasti tikrąjį kelią. Jei mums visų-pirma socialistų judėjimas rupi, o ne kokie pašaliniai dalykai, ne skaitytojų gaudymas ir biznis, mes turime nesibijot, kad ir aštrios kartais, kritikos".

Blogiausias dalykas tai, kad dargi dienos klausimais mūsų laikraščiai kas sau eina. Atsimenate draugai tą garsiąją "Keleivio" štabo konferenciją su klerikalais ir tautininkais, kuriuoje jie nutarė "rengti visuomenės mintį prie susivienijimo". Jie "nutarė", visiškai nepaisydami, ką Sąjunga nutars. Nepasirupino dargi išanksto su Spaudos Sandora susizinet. Tik kuomet tas "nutarimas" aiškios sąjungiečių didžiumos buvo pasmerktas, tuomet kreipėsi į soc.

laikračių redaktorius. Dabar da blogiau išėjo su protestais prieš karą. Per dvi savaiti po diplomatinų ryšių pertraukimo su Vokietija, kuomet Amerika šuolia pradėjo rengtis į karą, "Keleivis" jokio obalsio nepadaė savo "16-kai tukstančių" skaitytojų. Matyt, žiūrėjo, koks bus žmonių upas. Antgalo, pamatė, kad iš visur plaukia protestai, — ir "Kel." nebegali tylėt; ir jis parašė. Rašyt, kad neprotestuotų, zinoma, negalėjo; — tuomet butų nuo jo nusigrįžę daugelis jo rėmėjų; užtat parašė, kad lietuvių vardu neprotestuotų. Girdi, už tai lietuviui blogą vardą galj įgyt, iš fabriko juos galj išmest... Ar tai ne trukdymas protestų toks neva raginimas protestuot? Ar tai ne į šuntakius vedimas darbininkų judėjimo? Ir ko galima laukti nuo tokio laikraščio, kuomet karas prasidės, jei jau dabar jis taip dreba del "lietuvių kailio"? Antra, Pild. Kom-tas patarė kuopoms, jei tinkamos rezoliucijos neturėtų, priimti "Laisvę" tilpusią (anglų kalba); jis kviečia visus kuolabiauvis protestuot; o "Kel." kritikuoja tą rezoliuciją ir trukdo protestus. Ar turi teisės taip daryti tie, kurie skaitosi Sąjungos nariais? Kuo jie vaduojasi, taip elgdamies: idėjos reikalais, ar savo bizniu, savo kailiu? Tai delko mes joku būdu negalime palikti vadovaujamos rolės tų laikračių rankose, kurių visiškai negali nė kontroliuot Sąjunga, kurie elgiasi, kaip jiems geriau patinka, ir kartais kazinko prikiša į savo laikraščius.

Prieiname prie socialistų laikračių klausimo. Apie tai neber reikalo daug kalbėt, nes dabar jau beveik visi sąjungiečiai pripažįsta, kad Sąjungos organai mums turi pirmiausia rupėt. Šiandien jau nebeatsiras tokių, kurie išdrįstų viešai pasakyt, jog galbūt esą mums apseit ir be Sąjungos organų, su privatintais soc. laikraščiais. Ir jei Sąjungos organai arba jos spauštuvė butų blogai pastatyta, kiekvieno tikro socialisto ir sąjungiečio pareiga rupintis, kad geriau butų pastatyta, nebėgti nuo Sąjungos ir savo laikraščius kurti, o visų-pirma Sąjungos organus kelti... Drg. Michelsonas. "Kapsukas pipiry davė "privatiniams" laikraščiams. Iš jo kalbos išeina, kad "privatiniai" soc. laikraščiai nenėšą jokios naudos. Nepatinka jam jų dvasia. Bet sausa dvasia, kaip yra vedama "Kova", mes negalime jų vesti. Su tokiais laikraščiais mes neprieitume prie minios. Sako, mes skaitytojus gaudome, bizniu rupinamės. Bet ar Sąjungos organai jų negaudo, ar nesirupina bizniu? Šituose priekaištuose yra ne kas kita, kaip pavydas del tų 17 tukst. skaitytojų, kuriuos "Kel." turi. Jau ilgas laikas Kapsukas atakuoja "privatinius" laikraščius ir per prakalbas ir per "Kovą", bet niekur ir niekadoms nei įsiai, nei kiti da nepasakė, kodėl tie laikraščiai negerai. Sakyt, kad tie laikraščiai veda darbininkus į "šuntakius", į "pragaišį", tai juk nėra joks argumentas. Tą galima pasakyt ir apie "Kovą". Kapsukui rodosi, kad privatiniai laikraščiai daro klaidų, o mums rodosi, kad Kapsukas pats klysta. Kas gi dabar gali but tuo neklystančiu teisėju, kuris pasakytų, katroj pusėj teisybė. Jeigu privatiniai laikraščiai negerai tik delto, kad jie privatiniai, tai kodėl gi sąjungiečiai bijosi paimti juos į savo rankas? Kada "Laisvė" anais metais pasisiulė sąjungiečių kontrolei, tai Sąjungoj kilo didžiausias trukšmas, kad "Laisvė" peršasi sąjungiečiams į organus, nori suskaldyt Sąjungą, nori išstumti "Kovą" ir tt. Toks parškimas buvo kilęs ir kada "Nau." bendrovė tvėrėsi. Dabar sumanė tvėrti bendrovę "Keleivis". "Kova" vėl sušuko, kad čia Sąjungai didžiausis pavojus.

Taigi pasakykit jūs aiškiai: ko jūs iš privatinių laikračių norit? Jeigu jie negerai, tai kokie jie turėtų but, kad jie butų geri? Jeigu jie kenkia Sąjungai už ją agituodami, tai ar jūs norite, kad jie liautųsi agitavę? Pasakykit nors sykį aiškiai, kad mes zinotume, ko jūs iš mūsų reikalaujat?... Mums nurodo, kad Michelsonas dalyvavęs klerikalų susirinkime, bet aš ten dalyvavau tiktai kaip laikraštiniukas ir nieko netariau visų socialistų vardu. Jei tame buvo darbininkų į "pelkes" vedimas, tai da didesnis buvo į "pelkes" vedimas, kuomet d. Kapsukas vaziavo į Wilkes Barre konferenciją ir, niekieno neįgaliotas tarėsi su klerikalais apie "penktadalį". (Apie "lietuvių kailio" saugojimą buvo maž-daug tas pats pasakyt, ką vasario 25 d. dd. Smelstoriaus ir Michelsonas kalbėjo; tai yra mūsų paduota "Kovos" N 9)... Drg. Kapsukas užmūršta, kad čia ne Rusija, o laisva Amerika. Čia nereikia žmonių kurstyti, nereikai piudyti, kaip Rusijoje. Mes nenorim karščiuotis. Viduriniu keliu eidami, mes daugiau galime laimėt. Delto mes ir nepritariame Kapsuko atneštai svetimai mums dvasiai. Jis tik siurūtę mūsų eilėse moka kelti. Jis silpnina mus, ir už tai jį taip giria klerikalai. Kokia nauda iš tų jo sukeltų polemikų? Mums jokios naudos, o priešininkams daug. Kapsuko taktika daug nenaudos mums atnešė, gero gi iš jos mes neturėjome nė už skatiką".

Drg. Kupstys kalba, kad visiškai ne Kapsukas sukėlęs tas polemikas, o jos jau seniai kilusios. Jau seniai sąjungiečių didžiūmai aišku, kad vadovavimas Sąjungoj negaljs buti privatinių soc. laikračių rankose, kurių leidejai ir net redaktoriai tankiai visiškai nepriklausą Sąjungai. Pavyzdžiui, "Nau." redaktoriai ir dabar esą ne sąjungiečiai... Drg. Jankauskas ("Keleivio" linotypistas) pilnai pritaria d. Michelsonui, kad jokios naudos nenėšą iš tų "peštynių", kurias atvežs į Ameriką Kapsukas. "Jis išrado kazin-kokj social-patriotizmą". Ir kraučijū unija, kaip "Kova" sako, nuėjus pas social-patriotus... Sąjungos spat tuvė, Sąjungos orgar i, Sąjungos namas, sako Kapsukas, visuomet turj mums pirmoje vietoje stovėt. Nors ir negerai jie butų tvarkomi, vistiek iš ten reikalinga mokintis. Tie, kurie turi nuosavybę, visuomet negerai jų suvartoją, tik Sąjunga gerai. Socialistai negali, kur nori, savo laikračių steigti, o tautininkai gali. "Kova" neatkreipia atydzios nė į klerikalus, nė tautininkus, o tik kovoja prieš socialistus. Ar tai tautininkai artimesni "Kovai", negu vadinamieji social-patriotai?

Drg. Sarapas sako, kad 4 metai atgal jau kilo tos polemikos. Pirmena VI Rajono konferencijos nutarimus. Jis nesutinka su tuo, kad "Keleivis" su savo "Džian Bambos spyčiais" daug socialistų priaugins. Drg. Plepis: "Tą kovą pakėlė ne d. Kapsukas, o patįs privatiniai laikraščiai. Kas Bostone buvo sutvėręs dvi LSS. kuopi? Mes atsimenam, kaip d. Michelsonas kalbėjo, jog jis negaljs ant vieno suolo sėdēt su laisviečiais. O kaip tik "Laisvė" išsikraustė iš Bostono, tuoj tarp jų draugiški santykiai atsirado... Delko buvo ta kova vedama, — ar ne del biznio? Delko Sąjunga ilgą laiką negalėjo gauti tinkamo redaktoriaus? Delto, kad tie, kurie butų galėję tai geriau atlikti, į savo biznius ejo. Šito pačioj vietoj d. Michelsonas yra pasakę, kad Grigaitis niekuomet nesutiksias, kad jam diktuotų "negamotni" sąjungiečiai... Kjek rupi Sąjungos reikala: "Keleivio" redaktoriai,

sinikimas. Buvo saukiama visi...

Kuomet ir kaip jus turite maityti savo kūdikį?

Žiūrėkite, kad jūsų kūdikis būtų maitinamas ne tik reguliariai, bet ir saugiai. Jeigu negalite jo žindyti, tai be jokių abejonių vartokite

Šiuo lengva pagamintu. Nieko daugiau neprisiema daryti, tik tiek, kiek reikia, šviežiai išvirtinto vandens pridėti prie tam tikro "Eagle Brand" daugumo — ir jau bus gatavas jūsų kūdikiui panėti.

Iškirpk šį kuponą dabar ir prisiusk jį pas (KA) Borden's Condensed Milk Co. New York City, N. Y.

Pilnas Vardas .....
Adresas .....

matyt iš to, kad jie visiškai nesilanko į kuopų susirinkimus, o kuomet ėjo kova su "Laisve", visuomet lankydavosi. Net ir J. Geguzis tuomet buvo į Sąjungą įsirašęs...

Drg. Anesta nieko blogo nemato Vokietijos s.-d. balsavime už karo kreditus, kad nuo "barbarinės Rusijos atsigynus". Jis taip pat sutinka su d. Michelsonu, kad čia ne Rusija, delto čia "švelnesniu budu" reikia veikti. "Čia reikia ramiu keliu eiti prie socializmo, balsuojant už Socialistų Partijos kandidatus. Mums nieks čia to nedraudžia. Negalima staiga visko įvykdyti"... O d. Grigaitis neapsiėmė redaguoti del mažos algos — tai tikras faktas...

Drg. Dusevičius sako, kad "Kova" daugeliui darbininkų tai tarytum lotynų kalba knyga. Ji gera sąjungiečiams, bet nesuaprantama minios. Delto reikalingi laikraščiai, kurie gali prieiti prie tų minių. Tai atlieka "Nauj.", "Laisvė", "Keleivis" ir delto mes jų negalime smerkti. Jis sutinka, kad gerai būtų, jei Sąjunga kontroliuotų privatinis soc. laikraščius, tik bijosi, kad vadovaujamos Sąjungos įstaigose gali būti netinkami žmonės išrinkti...

Drg. Michelsonas pritaria pirmajai d. Dusevičiaus kalbos daliai ir sako, kad d. Plepis "meluoja", sakydamas, kad "šitoj vietoj" jis esąs pasakęs, jog d. Grigaitis niekuomet nesutiksias... (Ar ir kitoj vietoj jis nėra panašiai sakęs, nepaaiškino). Pild. K-to aplinkraščio jis nežinojės, o "Laisvės" rezolucija skiriasi nuo Soc. Partijos Pildomojo K-to rezolucijos. (Kuo? — iš šalies klausia). "Savo dvasia". (Kame ta dvasia? — klausia). "Aš neturiu su savim tų rezolucijų. Bet "Laisvės" rezolucija yra atšresnė, negu Partijos P. K-to"...

V. Kapsukas: "Nereikia man aiškinti, ar aš pradėjau tas polemikas del privatinis soc. laikraščių ir ar aš prasimaniau tuos social-patriotus. Tai patį draugai žino ir mano. O ką apie Sąjungos organus, tai kiekvieno sąjungiečio pareiga visų pirma rūpintis, kad jie būtų kuogeriausia patatyti, o ne savo laikraščius steigti, kuriems tankiai ne Sąjungos reikalai rūpi, o savo biznio reikalai. Ne del pavydo aš taip kalbu, o delto, kad tie laikraščiai, savo tikslus stengdamiesi atsiesti ir nepaisydami vadovaujamų Sąjungos įstaigų

nutarimų dargi dienos klausimais, lengvai gali į pelkes nuvest mūsų judėjimą. Aš tankiai atsimenu lenkų socialistų judėjimo likimą. Jis prasidėjo 30 metų atgal, įgijo ne vieną savo laikraštį, dargi dienraštį; bet kadangi jie visiškai nepaisė socializmo mokslo grynumo, o vaišino savo skaitytojus social-patriotiniu mišiniu, galų gale nieko neturi: tikrųjų tarptautinių lenkų socialistų nėra dabar ne pilno tukstančio narių, ir vos vieną savaitraštį jie turi — "Gornik Polski". Aš bijausi, kad, pavyzdžiui, "Keleivio" keliais eidami, neatsidurtume tokia pat padėjime. Aš sutinku su d. Dusevičius, kad "Kova" plačioms darbininkų minios neprieinama, bet ar Sąjunga negalėtų pradėti leisti prieinamo joms laikraščio? Apie tai, kiek man yra žinoma, galvoja tuli draugai, ir Sąjungos kuopos, galbut, greitai patirs apie tą sumanymą. Aš žinoma, nesakau, kad privatiniai soc. laikraščiai jokios naudos nenešytų. Vienok aš norėčiau, kad jie daugiau naudos nešytų ir eity tikresniais keliais, delto ir reikia jie kritikuoti. Aš joku budu nesutinku su ta pasaka, buk čia, "laisvoj Amerikoj", esąs visai kitoks darbininkų padėjimas, delto visai kitaip jie turį vesti savo darbą... Ir čia yra toks jau darbininkui pragaras, kaip Europoj, ir čia jis būriausia išnaudojamas; ir čia jis neturi dargi streikų laisvės; ir čia jam rengiamos tokios jau skerdynės ir tokia jau baudžiava, kaip Europoj, delto ir čia jis turi taip pat kovoti, kaip Europoj"... V. Kapsukas.

Ar socialistams eiti karan?

Amerikos Socialistų Partija nežino, ką ji darytų, karui ištikus; neturi nusistačius taktikos. Vyriausias angly kalba socialistų laikraštis "The New York Call" sako (vas. 23) dabar neikvosias laiko "išdidiems tvirtinimams, ką jis darytų, jei karas įvyktų". Jis prisipažįsta, kad "jo kelią nustatysiančios sąlygos, kokiose jam teks būti". Neapsiriksime sakydami, kad ir Am. Socialistų Partijos narių didžiama panaši į "Call". Kol karo da nėra, protestuoja prieš jo rengimą; o jeigu jis prasidėtų, tai "taikytųs prie sąlygų". Tikrų socialistų karo priešininkų tiktai būrelis; jų tarpe žymiausia vieta priklauso d. E. V. Debsui. Savo prakalbose jis skelbia: "Geriau velyčiau būti prie sienos pastatytas ir suaudytas, kaip Wall Streeto išdavikas, negu gyventi, kaip darbininkų klesos išdavikas. Vely žuti kovoj su darbininkų priešininkų klesa, o ne kovojant su kito krašto broliais-darbininkais."

"New York Call" (vas. 18 d.) tų draugų reikiamus prakilnius pasiryžimus vadina "absurdžiais", "juokingais individualiais tvirtinimais", kurie, "azuot socialistų poziciją tvirtinusi, ištikrųjų ją silpnina, ir neretai jie verčia ją juokinga". Juos "Call" lygina prie girtuoklio, "kuris viešai giriasi, kad viso miesto policija nepaięgtų jo pasodinti į policijos vežimą, ne joks kalėjimo viršininkas nepstengtų priversti jį dirbti." Kapitalistų valdžia, sako "Call", yra pergudri, kad šaudytų atsisakančius štoti kariuomenėn, bet ji turinti daugybę kitų būdų, kuriais galinti prie to priversti. Neperseniai vokiečių valdžia pašaukusi 10,000 darbininkų unijų ir socialistų viršininkų, ir da, esą, mes negirdėjome, kad bent 5 proc. jų būtų atsiskę eiti frontan; ir vokiečių socialistų vadų esą užmušta karo laukovise, bet apie suaudytus socia-

listus už nestojimą karan nesą žinių. Drg. W. E. Bohn tokioj "Call" kalboj mato patarimą, valdžiai pašaukus, stoti karan ir žudyti kito krašto darbininkus; ir d. Bohno nuomonė turi pamatą. O kapitalistai prievarta vis tik negali priversti tikrą socialistą šaudyti savo draugus kitoj apkasų pusėj. Anglijos valdžia sugrudo į kalėjimus 5,000 socialistų ir taikininkų už atsiskamą kariauti. Jeigu tokių tų atsiakų kokia 500,000, tai valdžiai pradėtų pakinkiai tirti. Jeigu 1,000,000 vokiečių socialistų ir jų atstovai reichstage būtų atsiskę karą remti, tai veikiausia jis nebūtų įvykęs.

Jeigu Amerikos socialistų "vadai" ir tokie laikraščiai būtų kėlę, o ne slopinę revoliucinių socializmo dvasių prieš karą, tai šiandien šioj sąlyj turėtume kurkas stipresnę opoziciją prieš jį, negu dabar. Amerikos darbininkų minia didžiausiu entuziazmu sveikina d. Debsu revoliucines prakalbas prieš karą, ir priima ta dvasia revoliucijas. Panašaus entuziazmo darbininkai nerodo tiems kalbėtojams, kurie, kad ir kalba prieš karą, "taikytųs prie sąlygų", jeigu karas įvyktų. Gana panašią poziciją "New York Call" yra užėmusios ir lietuvių "Naujienos". C. Videns.

Laisvoji sakykla

PAAIŠKINIMAS.

"Kovos" N 9 tilpo brolio Pakarklio raštėlis, iš kurio man aišku, kad jis mano prakalbos "Civic Association", Norwoode, nesuprato.

Mano tikslas buvo išaiškinti pamatinis skirtingumus tarp autokratijų ir monarchijų, kur "laisvės" žmonėms yra teikiama (tankiau per revoliucijos prievartą) iš viršaus, ir šios mūsų respublikos, kurioj visi įstatymai, geri ir blogi, taip kaip ir pačios konstitucijos (valstijų ir federalė), pačina nuo žmonių, jų noro ir didžiūmos nutarimų. Todėl nurodinėjau mūsų pareigą likt piliečiais, kad visa tai, ką mes manom esant negera, galima būtų savo balsais ir per savo išrinktus atstovus taisyti. Turint tą prakalbos temą, nebuvo laiko į porą valandų "išrodyti visų blogumų"; ir pats rašytojas pripažįsta, kad aš jau ne sykį buvau "graudines darbininkus" ir "kvietęs juos stoti į neatlaidžią kovą su kapitalu". Kartoti tą patį kiekvienoj prakalboj būtų labai nuobodu klausytojams.

Apie šalies gynimą ir iškraipyta mintis. Apie kaizerį nebuvo kalbos. Buvo štai kame dalykas: Aš sakiau: "Rusijoj, pavyzdžiui, žmonės kovoja, savo laisvę ir gyvastį aukoją, idant gautų laisvą, žmonių valdomą respubliką, su laisve spaudos, organizacijos, žodžio ir susirinkimų ir asmens nepaliečiamybe. Tad jei tenais yra prakilnus daiktas kovoti ir mirti už tai, kodėl nebūtų lygiai prakilnus daiktas čionais kovot už palaikymą tų pačių laisvių, kurias revoliucionieriai-kolonistai 140 metų atgal iškovoję?" Ir išreiškiau norą, kad likdami piliečiais, lietuviai naudotųsi tomis laisvėmis ir tokiu budu šalintų negerumus.

Protestai prieš karą yra gera, bet jie yra bergždi, kadangi piliečiai karo skelbimą pavėdę ir rankas sau jėlės savo išrinktų tarnų — prezidento ir kongreso. Piliečiai gali tą privilegiją nuo jų atsiimti, ir pasilaikyti sau, ir padaryt karus visai negalimus, pasilikdamį sau referendumu teisę tame reikale. Minios nori protestų. Gerai. Bet daug didesnė svarbą ir tie protestai turėtų, jei protestuojantieji būtų piliečiai. Ateiviai, nesinteruojantieji šalies reikalais ne tiek, kad susipažinus su jos istorija,

tvarka ir likus piliečiais, mėgina nurodinėt piliečiams, kaip jie turi tvarkytis! Tai yra lindimas į sveitimus namus ir mėginimas ten šeimyninkauti. Nepiliečiams valdžia gali atsakyti: "Jei nepatinka jums, kraustykitės, kur jums geriau. Nekviesti svečiai esat. Jusų rodos nieks nesiklausia ir patarimų nereikalauja". Ir miniam susirinkime iš apie šimto klausytojų buvo piliečių net šeši! Kiek vertės tad svetimtaučių, nepiliečių, protestai gali turėti? Jei norime, kad mūsų balsą girdėtų, ir kad negerumus galėtume taisyti, tai ne vien tik reikia ašaras lieti

ir aimanuoti, — likite piliečiais ir rinkimuose lai jusų galybė buna matoma.

Del Lietuvos, tai, turbūt, mes kolkas da nesuskalbėsime. Ne daug tegaliu gerbti darbininką, kurs netrokšta ekonominės ir industrinės laisvės sau ir saviškiams. Tokius aš, gal prisiklausęs nuo kitų, vadinu "da nesuipratusiai". Vienok, mano suipratimu, priespauda ir nelaisvė gali but ne tik ekonominė ir industrinė, bet ir politinė. Kaip geidžiu matyt darbininkus laisvus ekonominiu ir industriniu atžvilgiais, taip pat geidžiu matyt juos laisvus politiniu atžvil-

giu; "politiniu" šiame atvėjy suprantu kuoplačiausia prasme: laisvę kalbėt savo kalba, laisvę spaudos, susirinkimų, organizacijos, etc. Todėl aš ir geidžiu laisvos (ne tik nepriklausomos) Lietuvos, taip kaip aš geidžiu ir kitas tautas, kurios yra politiniai prispaustos, matyti laisvomis. Jei toks geismas — matyti saviškius laimingus ir laisvus visais atžvilgiais daro mane tu, ką mūsų karštieji draugai vadina "social-patriotu", tad aš laukau sau garbę buti tokiau.

Į kitus niekniekius nematau reikalo nė atsakinėt; nesvarbu. F. J. Bagočius.

Klerikalai ir streikai

SO. BOSTONO CUKRAUS DARBININKAI.

Ir kituose miestuose tokiais pat darbininkų draugais pasirodė kunigai, kaip ir Philadelphijoj. Pavyzdžiui paimsime So. Bostoną. Ir ten yra cukraus fabrikas, priklausantis tam pačiam trustui, kaip ir Philadelphijos ir Brooklyno fabrikai. Ir ten darbininkai taip pat baisiausia buvo išnaudojami. Ir ten iš senų laikų daugiausia lietuviai dirbo; dirbo dieną ir naktį, nė šventadienių nežinojo. Bet štai keli metai atgal socialistai pradėjo juos organizuot į uniją.

Išgirdo apie tai lietuvių klebonas ir pradėjo šaukti per pamokslą, kad cukraus fabriko lietuviai darbininkai nesirašytų prie unijos. Darbininkai tuomi labai pasipiktino; pradėjo kalbėti, kad kunigas, turbūt, kompanijos pasamdytas darbininkų vienybę ardyti. Kunigėlis susigėdijo ir kitą nedėdienį jau apreiškė, kad unija esanti "geras daiktas". Paskui cukraus darbininkų uniją pradėjo ardyti lenkų kunigas. Visi darbėsnis lietuviai, kurie daugiausia rupinosi cukraus darbininkų organizavimu, likos paleisti iš darbo, o jų vietą užėmė lenkų kunigo parapijonai, jo "gvarantuoti", kaip "geri ir ištikimi žmonės", kurie "su socialistais nesusidėsią, streikų nekelsią ir daugiau algos nereikalaus". (Matyt, taip elgėsi, kaip seniau elgėsi Kaune kun. Olsauskis). Ir taip į trumpą laiką visi organizuoti cukraus fabriko darbininkai likos paleisti. Unija pairo ir nuostojo gyvavus cukraus darbininkų tarpe. Žmonės kaltino už tai kunigą" (1916 m. "Keleivio" N 22).

Vienok begalinis išnaudojimas greitai turėjo atidaryti akis ir "gvarantuotiesiems" kunigo darbininkams, ir jau 1916 metais jie išreikalavo algos pakėlimo. Dabar, prasidėjus Brooklyne ir Philadelphijoj cukraus darbininkų streikui, ir bostoniškiei subruzd. Ką gi daro tad klerikalų "Darbininkas"?—Visokiais budais trukdo bostoniškiams susiorganizuot ir prisidėt prie bendro streiko. Pirmiausia stengiasi išniekinti vedančias ta streiką unijas. (Philadelphijoj streiką veda I. W. W., Brooklyne—Nepriklausoma Cukraus Darbininkų Unija). O kad taip aiškiai nesimestų darbininkams į akis jų reikalų pardavėjų darbai, jie kalbina steigti Amerikos Darbo Federacijos skyrių. Jie puikiai žino, kad ta federacija kuomžiausia rupinasi prastųjų darbų darbininkais; supranta taip pat, kad geresniam cukraus darbininkų kovos pasisekimui reikalinga, kad jie priklaustų vienai unijai, o ne kiekvieno miesto darbininkai kitai; supranta ir tai, jog streikuojantieji greičiausia gali laimėt, jei visi cukraus trusto darbininkai sustreikuos, o ne tik dalis, vienok ne nuolaidžiai varo savo ardyto darba. Musų klerikalai tikisi: jei dabar jiems pasiseks suardyt streiką, jei darbininkai nelaimės, tai gal lengviau bus tuomet pagaut juos į šv. Juozapo rankas.

SUUVĖJŲ UNIJOS VADŲ ŠMEIŽIMAS.

Panašus nepatinkamų klerikalams unijų ir jų vadų šmeižimas ne pirmiena jų laikraščiuose. Atsimėime 1916 m. So. Bostono suuvėjų streiką. Jame vadovavo "Amalgameitų" unija. Ji taip pat nepatinka klerikalams, nes nešoka pagal jų dudos. Ir štai klerikalų "Darbininko" N 70 leidžia paskalas, kad policija ėjus unijai į talką; "vadovai, manydami kompanijai pasigerint, šaukia darbininkus grįsti į darbą"; lietuvių gi skyriaus organizatorius d. Dusevičius tiesiog įtariamas, kaipo darbininkų pardavėjas.

Kad tai buvo biauirus melas, rodo Bostono suuvėjų Amalgamated Clothing Workers of America unijos 149 skyriaus protestas prieš tuos klerikalų šmeižtus ir "Darbininko" redaktoriaus pasmerkimas už tokių melų skelbimą, "kuomet teisybė taip aiški". Lietuvių unijos skyriaus Presos Komitetas kartu su unijos Jungtine Taryba pranešė visuomenėn per spaudą, "jog tos "Dar-ko" paleistos paskalos neturi jokio pamato, jog tai yra biauirus, suvadžiojantis melas, paleistas tuo tikslu, kad užkenkus darbininkų organizacijai". Ir tos paskalos jau buvo pradėjusios kelti tarp darbininkų nesutikimą ir vienybę ardyti.

Tik prie sienos prisipirtas ir teismu grasinamas, klerikalų "Darbininkas" atšaukė tas paskalas.

Panašių pavyzdžių galėtume ir daugiau duoti, bet pakaks ir šitų. Kiekvienas darbininkas gali

atsiminti daugybę tokių dalykų iš kunigų ir jų klapčiukų pamokslų, prakalbų ir iš jų laikraščių. Ir iš to kiekvienas aiškiai galės suprast, kokia yra tų gudriųjų jezuitų darbininkų melė ir koks rupinimasi jų reikalais. Jiems rupi ne darbininkų reikalai, o tik kaip tuos darbininkus savo rankose galima būtų laikyti ir jų vilnas kirpti, kaip su jų pagalba būtų galima savo galybė stiprint. Tam reikia kartais ir ašara išlieti del darbininkų vargų ir skriaudų, bet iš šitų faktų jų matote, kaip veidnainingos tos ašaros.

DARBO FEDERACIJOS PIRSIMAS.

Žinoma, šiandien gudrieji klerikalai nebegali atvirai stoti prieš visus streikus ir prieš visas darbininkų unijas. Jei jie taip darytų, tai tuoj visi bent siektieji manantįs darbininkai nusigrįstų nuo jų ir paskelbtų juos atvirais kapitalo bernais. Tuomet tuojau užtruktų kunigėlių melžiamoji karvutė, nes juk jie pas mus ypatingai iš darbininkų duoną valgo ir turtus krauja. Supranta tai gudrieji jezuitai ir prisimeta neva darbininkų draugais, dargi šaukia, kad ir unijos jiems reikalingos, ir streikai ne visuomet peiktini.

Panašiai tankiai išgirsi kalbant ir atvirus kapitalistų bernus, rasi rašant jų laikraščiuose. Ypačiai tankiai taip rašo tie geltonieji laikraščiai, kurie gaudo darbininkus skaitytojus. Tik kokia turi būti ta darbininkų unija, kurią perša tie ponai darbininkams? Žinoma, tokia, kurioje vada! kuopukiausia sugyvena su kapitalistais, pataikauja jiems, remia jų partijas ir ištikrųjų daugiau rupinasi savo šiltomis vietomis ir kapitalistų ralais, negu darbininkų. Tokie yra Amerikos Darbo Federacijos vadai su jos prezidentu Samueliu Gompersu prysakyje. Tie vadai tai puikiausias kapitalistų įrankis darbininkams savo rankose laikyti. Jie, nors ir prikalba kartais visą kruvą gražių žodžių, norint, kaip ir mūsų klerikalai, ašarą išlieti del darbininkų vargų ir jų išnaudojimo, norint neatmeta visiškai streikų, bet tankiausia parduoda kovojančių darbininkų reikalus, nepriveda streiko ligi galo. Tokių pavyzdžių daugybę žino darbininkai. Bet kaip tik tie ponai ir guli arčiausia širdies mūsų klerikalams, nes tai yra artimi jų giminės: kaip ir mūsų klerikalai, jie tik žodžiais už darbininkus stoji ir labiausia tuos susirupinę, kad socialistai ir kiti neįjygti didesnes intakos darbininkų eilėse,—tuomet jie šiltų savo vietelių galėtų netekt; kaip ir mūsų klerikalai, jie remia buržuazijos partijas ir visa ką daro, kad darbininkai patįs savo reikalais nepradėtų daugiau rupintis; kaip ir mūsų klerikalai, jie tarnauja kapitalui, norint iš darbininko kruvino prakaito tunka; kaip ir mūsų klerikalai, jie garbina dabartinę išnaudojimo ir tų baisyjų skerdynių tvarką; kaip ir mūsų klerikalai, jie neva nori sutaikyt darbą su kapitalu, išnaudojamą su jo išnaudotoju, avį su vilku, o ištikrųjų rupinasi tik, kad darbininkai nusizėmę viltų savo jungt. Tai delko taip arti širdies guli įvairių taųjų klerikalams Amerikos Darbo Federacija su jos dabartiniais vadais; tai delko ir mūsų klerikalai taip garbina Gompersą.

Kad manęs kas-nors klaidingai nesuprastų, aš turiu pažymėt, kad ne visos Darbo Federacijos unijos ir jų skyriai tokie netikę, kad ne visi jų vadai—kapitalistų bernai, darbininkų reikalų pardavėjai. Tarp jų yra ir tokių, kurie tikrai atsidavę darbininkų klesos reikalams ir stengiasi naujos dvasios įkvėpti į tą milžinišką, bet tokiais netikusiais keliais einančią, organizaciją. Ir mes visuomet stojome už tai, kad, mūsų draugai, jėgę į tą organizaciją, jei kitokios, geresnės unijos nėra, stengtųsi ją reformuot, ir tikrąjį darbininkų klesos kovos kelią pastatyt. Klerikalams visai kas kita ten brangu: jiems brangu tai, kas ten yra supuvę, kas ne darbininkų klesos, o kapitalistų reikalams tarnauja. Jiems brangūs tokie kapitalistų bernai, kaip Gompers; jiems svarbu ne darbininkų klesos kova del jos išsilivuosavimo, o su panašiu Gompersų pagalba amžinas jos pavergimas ir išnaudojimas savo tikslams atsiesti.

Tai delko jie per kitų unijų vedamus streikus taip biauariai elgiasi; tai delko jie taip šmeizia tuos streikų vadus, kurie nešoka pagal jų dudos. Tai delko tos unijos, kur daugiausia yra susispietę lietuvių darbininkų (suuvėjų "Amalgameitų" unija) taip nepatinka tiems ponams. Ir jie viską darytų, kad tik jas išardžius, kaip So. Bostone kad mėgino daryt; bet nejkanda nabagai.

V. Kapsukas.

APZVALGA

IDOMUS BALTIMORĖS PROTESTO MITINGAS.

Kovo 11 d. suaukė šių darbininkų draugijos protesto mitingą prieš brangumą: LSS, 14 kp., "Amalgantėjų" skyrius, Darbininkų Susi-mo Pašalp. Dr-tė, Liet. Mot. Progr. Su-mo 28 kp., D. L. Kunig. Mindaugio Paš. Dr-tė, šv. Kazimiero Paš. Dr-tė, šv. Jono Nepomuceno Paš. Dr-tė, šv. Jurgio kareivio Paš. Dr-tė, D. L. Kun. Vytauto Paš. Dr-tė ir Liet. Darb. Lit. Dr. kp. Tarp minimų draugijų pusė katalikų ir tautininkų draugijų. Vienok visus darbininkus lygiai slėgia brangumas, delto jie kartu galėjo protestuoti prieš jį. Kalbėjo V. Kapsukas, ir jo kalba visų karštai buvo priimta. Tik vienas "aidoblistas" nė šį, nė tą nūkalbėjo — apie jį "Zarjose" rasite. Priimta rezolucija visiškai panaši į tilpusią N 10 Philadelphijos rezoluciją prieš brangumą. Visas susirinkimas, be penkių "aidoblistų", pritarė ir protestui prieš karą ir balsavo už tam tikrą rezoluciją. Tik katalikų ir tautininkų draugijos, įbaugintos "Keleivio" ir tautininkų laikraščiu, atsiskė savo vardu protestuoti prieš karą: girdi, paskui lietuvius gal pradėt persekioti, iš darbo išmest; matai, ir "Keleivis" taip rašo!... "Aidoblistai" taip pat sanprotauja ir visiškai neprisdėjo prie to protesto; bausu... Philadelphijos streikininkams suaukauta \$26.40. Plačiau apie tą protesto mitingą bus N 12.

NEW YORKO LOKALO SUSIRINKIMAS.

Trumpai jau rašėme apie jį N 10. Iš "Novi Mir" kovo 6 d. papildome ta žinia: "Susirinkimas buvo labai trukšmingas. Jis parodė, kad lokalo eilėse yra žymi revoliucinė mažuama, kuri virtai pasiryžusi neleist lokalui arba atskiriems jo nariams daryti kokius nors oportunistinius žingsnius sąryšyje su karu. Formaliai pergalejo ne kairieji. Bet faktiniai jie pergalejo, nes negalima abejoti, kad, tiksliai jiems nusileisdama, didžiama priėmė gana radikales rezolucijas. Pirmausia buvo vienbalsiai priimta rezolucija, pasmerkianti socialistus, skelbiančius buržuazinę spaudą, kad jie busią lojalūs (neprieštaraušią) karą paskelbus. (Atsiminkite Russello, Spargo arba kad ir Hillquito interview "Times'e"). Paskui priimta rezolucija, kuri sako, jog socialistai priešingi "tėvynės gynybai", priešingi bent kokiam karui (kalbama apie imperialistinius karus) ir, jei jis bus paskelbtas, visomis priemonėmis prieš jį kovos ir joje kovoję pasijada paremti visus revoliucinius masinius darbininkų pasirodymus. Savo kovą prieš karą socialistai pasijada vesti aiškiai išturėta klesine dvasia, nerūdami savęs su nesocialistinių gaidalų judėjimu prieš karą. Tokia didžiūmos priimta rezolucija. Kairieji reikalavo, kad lokalas griežtai stotų prieš bendrus pasirodymus su buržuaziais pacifistais (taikininkais), šauktų savo narius į aktyvę kovą prieš priverstiną tarnavimą kariuomenėj ir stotų už platinimą ir gilinimą streikų judėjimo, kaip kovos įrankio prieš karą. Debatai buvo begalo karšti. Didžiūmos vadai ne kartą mėgino pakeisti principinę kovą užpuolimais ant pavienių mažumos draugų... Pažymėtinas Hillquito prikišimas d. Trockiui, kurio ten nė nebuvo, kodėl jis dabar ne Rusijoje ant kartuvių einas, o čia savo revoliucijas keliaus.

PORA ŽODŽIŲ DEL VISUOTINO STREIKO.

[Vairiose soc. rezolucijose mes

skaitome: "reikia visomis priemonėmis prieštaraut karui". Bet kokios tos "visos priemonės"? Ar tai vien protesto rezolucijos, delegacijų siuntimas į Washingtoną pas prezidentą? Bet jei tu viskas pas mus pasibaigtų, tai jokios vilties negalima turēt, kad su tokiomis rezolucijomis kas nors skaitytųsi. Turime būti mes pasirengę stot j da atresnę kovą su karo rengėjais, turime šaukti prie to darbininkų minias, turime jas tam rengti, — tik tuomet su tais protestais skaitytųsi. Ir koks tas kovos įrankis, kurį mes turime skelbti? Tai yra visuotinas streikas. Mes nesakome, kad partija, karą paskelbus, būtina turinti paskelbt visuotiną streiką. Nesakome, nes nežinome, kokios sąlygos tuomet susidarys. Vienok mes reikalaujame, kad socialistai aktyviai kovotų prieš karą, kad jie skelbtų visuotino streiko idėją, kaip to kovos įrankį, kad paturētų ir plėtotų atskirus streikus ir stengtųsi paversti atskirų vietų darbininkų kilimą prieš karą į bendrą visos darbininkų klesos kovą prieš jį. Bet jei mes nuo to išanksto atsiskakome, jei mes tyčiojamės iš draugų, tą idėją skelbiančių, tai mes prisidedame prie darbininkų mįgdymo, mes savo bailumą ir negalią rodome, mes taip pasistatome, kad su mumis nieks rimtai nebesiskaito. Kas gi besiskaitys, jei bus įsitikinę, kad mes toliau protesto mitingų ir popierinių rezolucijų negalime nueiti?

SOC. PARTIJOS SUVAŽIAVIMAS.

Soc. Partijos Pild. K-tas ir Šalies Komiteto didžiūma balsavo už suaukimą extra partijos suvažiavimo balandžio 7 d. Jo dienos tvarka: 1. Partijos politika karo metu. 2. Partijos programos ir 3. Konstitucijos revizija. Iš viso suvažiavime busią 200 delegatų. Kitataučių fed. gali siųsti po 1 delegatą patariamam balsu. Šitas suvažiavimas yra labai svarbus, nes jis turės nustatyti partijos veikimą dabartiniu svarbiuoju metu, paržiūrėti jos programą ir konstituciją; užtat ir mūsų draugai turirupintis kuoplačiausia dalyvaut delegatų rinkime j jį. Turi rupintis, kad būtų pasiūsta j jį tarptautiniai socialistai, griežti karo ir klesų bendradarbiavimo priešininkai. Tam atsiekti, mes patartume arčiau susizinti su tarptautiniais socialistais ir tautininkais savo mieste, bendrus kandidatus statyti, už juos agituoti ir balsuoti. Daug padės suv-me buvimas LSS delegato, susiartinti su kitų tautų federacijomis ir su tarptautiniais soc. amerikūnų eilėse, o tai ateityje gali turēt labai didelę svarbą. Taip-pat geresnei propagandai prieš karą patariame įvairiose vietose labiau susiartinti su kitų tautų tarptautiniais socialistais ir bendrai sutaisyti veikimo planus. Tai būtina yra reikalinga tenai, kur vietinių lokalių valdybos labai mažai ką veikia arba tik spiriamos veikia (taip yra Philadelphijoje).

KLERIKALŲ BĖDOS.

Klerikalų "Draugo" N 57 skundžiaisi, kad daugelis buvusių "šventųjų" draugijų pavirto nebe "šventomis". Kol jos buvo "šventos", viskas, girdi, kuopuikiausia eję: "susirinkimuose nebudavę nei barnių, nei kitokių nesmagumų; viskas buvo malonu ir gražu". Bet štai įsileido j tas draugijas "vėjavaikių, salininkų ir kitokių abejotinos dorys žmonių; už kiek laiko šitie padaužos draugijose taip išivyravo, kad paėmė savo rankosna draugijų reikalų vedimą". Ir

tuomet viskas suirę, draugijos palikusios "be jokios svarbos". Vadinas, kol šoko pagal kunigų dudos, viskas buvo labai gerai; bet kaip tik savo protu pradėjo gyvent, tuoj jie pavirto "vėjavaikais, salininkais", tuoj draugijos palikusios "be jokios svarbos"! Bet štai kas da blogiau: "Draugijų viršininkams parpuo valdyti parapijas ir pačius klebonus. Bet kuomet jiems pasaklyta, kad jie nepriaugę prie tokių reikalų, apsiatė juos tikras pašėlimas". Žinoma, "pašėlimai", jei jiems parpuo, kaip jū "dvasiški tėveliai" žmonių sudėtus pinigus suvartoja! Iškanėveikė juos už tai kunigėliai, bet tie ima ir atsisako lankyt tokių kunigėlių bažnyčias, eiti pas juos išpažinti ir bent kokių aukų duoti. Ar tai nepikta "dvasiškiems tėveliams"? Ir užtat jie taip šmeizia da nešeniai buvusius savo parapijonis, užtat taip niekina.

DEL NAUJO SAJUNGOS LAIKRAŠČIO.

"Kovoju" jau buvo minėta, kad daugelis rytinių draugų labai susirupinę tuo, kaip įgijus Sąjungai populiarį, įvairaus turinio, plačioms minioms skiriamą, organą, kurio uždavinys būtų — rengti Sąjungai narius. Mūsų organizacijai bręstant, šitas reikalas turėjo anksčiau ar vėliau atsirasti. Jei gali gyvuoti keli nes Sąjungos leidžiamis socialistiniai laikraščiai, tai kodėl Sąjunga negalėtų leisti tokio plačioms minioms skiriamą organą? — galvoja draugai. Jei susitelktų tuomet Sąjungos organuose daugiau mūsų spēkų, gal būtų galima jie da geriau pastatyti, negu dabar, įvesti tam tikrus nuolatinius skyrius, kaip antai, unijų, kooperacijų skyrius ir kitus. Žinoma, nieks nemanoma apie naujo socialistų laikraščio steigimą, o apie paėmimą vieno ar kito gyvuojančio soc. laikraščio j Sąjungos rankas, jei sąlygos pasirodytų prieinamos. Leidžiant juos tuomet iš vienos spaustuvės, žymiai sumažėtų jų išlaidos. Šituo populiore Sąjungos organo klausimu atidarome "Kovoje" diskusijas.

Savo keliu laikome reikalinga pranešti, kad New Yorke gyvenantys LSS. namo komisijos narys d. Jukelis, rinkdamas žinias apie namo vietą, susizinojo tuo klausimu su "Laisvės" bendrove ir neužilgo visos kuopos gaus pranešimą apie tai, kaip stoviti reikalai. "Keleivio" paskelbtoji žinia, buk "Sąjungos namo komisija aprinko namui vietą Brooklyne" neteisinga. Ta komisija nė negalėjo "aprinkti" vietos, o tik iširti sąlygas įvairiose vietose ir tas surinktas žinias pranešt sąjungiečiams, kad jie nuspręstų.

PORA ATSAKYMŲ "KELEIVIUI".

"Keleivio" N 9, kalbėdamas apie vasario 23 d. diskusijas, tarp kita ko sako tai, ko nė d. Michelonas, nė kitas tose diskusijose nėra pasakęs. Drg. Michel. yra ten kalbėjęs tiksliai, kad Kapsukas "niekieno neįgaliotas tarėsi su klerikalais apie "penktadalį". Tai netiesa, nes Kaps. niekad apie penktadalį su klerikalais nesitarė, o tik tokią nuomonę išreiškė "Kovoje". "Kel." prikiša, kad Kaps. buvęs nuvažiavęs j klerikalų ir tautininkų "Lietuvos atbudavojimo" konferenciją, norint "Keleivio" redaktoriui yra žinoma, kad Kaps. ten buvo tiksliai kaip reporteris ir nė žodžio nekalbėjo. Toliau "Kel." pasakoja: Kaps. "turbut, pildo P. K-to nutarimą, kuris, kaip girdėjome iš patikimų šaltinių, yra slapta nutaręs boikotuoti "Keleivį". Galbut, del to "slapto nutarimo" ir taip neruojaši "Kel."? Mes galime numarinti jį: jokių panašių "nutarimų" P. K-to nėra ir net nebuvo kalbėta P. K-to posėdžio

se apie "Kel." boikotavimą ar neboikotavimą. Pagalios, "Kel." prisipyręs šaukia, kur jo social-patriotizmas". Girdi, kaip, pareikalaus, prirodymų, tai jū nęsa. Taigi pasiskaitykite 1916 m. N 11 apie tai, kad Vokietija ginanti "visos Europos demokratizmą, civilizaciją, kultūrą ir laisvę nuo aziatiško satrapo", o Vokietijos social-patriotai tik stipriną "darbininkų klesos poziciją". Atsiminkite tilpusį 1916 m. "Nauj." N 247 Amerikono social-patriotinį straipsnį, kuriam taip-pat pilnai pritarė "Kel."; atsiminkite jo šaukimus pernai bloką tvirti su nacional-liberalais ir fanatikais vadinimą socialistų, atsiminkite "vienybės" su klerikalais istoriją (šelpimo klausimu) ir daugelį kitų patriotinių straipsnių ir pastabų ir gausite aiškų atsakymą j tą klausimą. "Kel." nuolat kalba, kad tik iš pavydo mes taip užsi-puolą ant jū. Tas priekaištas mums primena tankiai daromą kapitalistų priekaištą, kad socialistai tik iš pavydo "kiršina" prieš juos darbininkus.

DEL SO. BOSTONO DISKUSIJŲ.

Gaila, kad ir šiame numeryje mes del vietos stokos negalėjome pilnai jū paduoti; bet, rodos, padavėme visus svarbiausias kelbas, ir iš to draugai gali spręsti, kas tai buvo per diskusijas. "Nauj.", pasiskaičiusios apie jas, rado progos pasityciot iš tų diskusijų, pajaukt "nesąmonę" "apie 70 socialistų", "musiųjų įžymių draugų" ("įžymių" "Nauj." rašo kableliuose). Kapsuko paduotai rezolucijai jos nieko daugiau negalėjo prikišt, kaip tik "referendumų ignoravimą". Bet jei jos būtų norėjusios ne priekabių ieškoti, tai iš Kapsuko kalbos, tilpusios "Kovoje" N 9, būtų aiškiai pamačiusios, kad jis visiškai neignoruoja referendumų; rezolucijoj tai tik del greito jos rašymo praleista. D. Michelono rezolucija buvo parašyta labai antgreitųjų, kuomet jau reikėjo išvaiziuot kai-kuriems draugams. Susipažinus su ja, kai-kurie draugai nurodė d. Michelonui tulus jos netikslus išsireiškimus ir neaiškumus; su tuo ir jis sutiko, bet nebebuvo kada taisyti. Vienok kadangi toj rezolucijoj ypatingai buvo norėta pabrėžt Soc. Spaudos Sandoros rolė ir norėta buvo išreikt, jog pageidaujama yra, kad su ja tartųsi taktikos klausimais vadovaujamos Sąjungos istaigos, delto ji buvo priimta. Balsavusieji už ją tiksliai taip ir žiūrėjo j ją, kaip j papildymą šitais žvilgsniais pirmosios rezolucijos (V. Kapsuko paduotos). Mūsų nuomone, organizacija negali kaip reikiant veikti, jei jos narių leidžiamis laikraščiai lauzys jos suvažiavimų ir referendumų priimtus nutarimus ir nepaisys P. K-to direktyvų, kuriam yra pavesta vykdyti tie nutarimai ir vest visas organizacijos darbas jū dvasia. Su ta "biurokratijos tvarka" nenori sutikt "Naujien.". neva pripažindamos žodžiais organizacijai vadovujamą rolę, kuomet mato draugus darant pirmuosius žingsnius, kad tai gyvenime įvykdnus, jos tyčiojasi iš to (N56). Bet Sąjungos organizacija vistiek turi eiti prie to. Jos P. K. turi rimtai apsvarstyt So. Bostono rezolucijas, padaryt jose reikalingas patarais ir pasiųst Spaudos Sandoros narius jas nubalsuot.

SANDAROS KARININKAI.

Kuomet vietos progresyvė visuomenė daro protestus prieš karą ir brangumą ir griežtai priešinais dabartinę prez. Wilsono ir jo šalininkų politiką, t. "slapto nutarimo" ir taip neruojaši "Kel."? Mes galime numarinti jį: jokių panašių "nutarimų" P. K-to nėra ir net nebuvo kalbėta P. K-to posėdžio

stė savuosius išnešti užuojautos rezoluciją Wilsonui ir jo planams, visam jū darbui ir karui; jeigu jis būtų, — jie (sandariečiai) jam padėsią. Vietos amerikūnų laikraštis: "Brockton Enterprise" kovo 5 d. štai ką prauešė:

"Žadėdama ištikimybę Amerikai ir prez. Wilsonui ir Jungtinėms Valstijoms paramą, Lietuvių Sandaros draugija, sekmdienio vakare, Lietuvių Tautinėj svetainėj, Montello, Mass., turėjo patriotinį susirinkimą, kuris davė entuziazmo 75 ar daugiau susirinkusių narių. Kalbėtojas buvo Juozas Rimka iš Bostono, "Ateities" redaktorius, kuris palietė bėgamus karo klausimo reikalus. Po prakalbai draugija balsavo už ištikimybę ir yra pasiryžusi atlikti tarnavimus, kurie kurių ją pašauktų".

Lietuviai, matykite, prie ko žengia ta grupelė tamsesniųjų lietuvių, vedama patriotų firmos. Kuomet sandariečiams socialistai primeta, kad jie yra karo šalininkai, tai jie da socialistus vadina melagiais...

"Prapesorius Gnaiba" (o gal ir kas kitas?) pradėjo dėti j "Keleivio" apžvalgas savo filologinius tyrinėjimus. Girdi, negalima vadinti karės karu, nes taip vadinama čia, Amerikoj, toks veizimas, kuris gatvėmis be arklų laksto. Na, o Lietuvoj kai-kuriose vietose karu vadina mažiuką "vezimėlį", kurį, vietoj arklų, žmonės stumia. Bet ką gi tu padarysi, kad tose vietose, kur tas žodis užsiliko, ir vainą žmonės karu vadina. Delto ir Lietuvos laikraščiai tą žodį emvartoti. Ir mes nematome jokio pamato, apsigyvenus tarp kitaučių, įvairius lietuvių kalbos žodžius kraipyti, kad juose nebutų panašumo su visai ką kita reiškančiais vietinės kalbos žodžiais.

Draugai, neužmirškite "Nauj. Gad"! Daromi koncertai, vakarai "Nauj.", "Laisvės" naudai, bet kodėl užmirštama "Nauj. Gad"?

Del vietos stokos platesnis atsakymas j "Nauj." kritiką (NN. 56, 57 ir 58) tilps kitam numeryje.

ANGLIAKASIŲ SKYRIUS

KODEL LEIDŽIA DAUGIAU UŽDIRBTI TIMBERINIAMS DARBININKAMS.

Rodos, šitas klausimas bus svarbu pajudint, nors keliais žodžiais ir štai delko: Šio skyriaus darbininkai daugiau uždirba tik tokiose kasyklose, kurioms vietoj yra trumpa darbininkų, eina traukiniai pristatymui darbininkų j darbą ir parvežimui namo, pabaigus darbą. Už nuvežimą ir parvežimą turi patį darbininkai užsimokėti, kas lėšuoja tolimiausiose kasyklose nuo \$3 iki 2.50 mėnesiui. Artimėnėse lėšuoja mažiau, bet vistiek, suėmus šias darbininkų išlaidas, kasyklų savininkai kuriems priguli geležinkeliai ir traukiniai, daro milžinišką uždarbį iš tų suodinių traukinių, kuriais darbininkus veža. Tokie traukiniai kompanijoms neša didesnio pelno, kai šiaip pasazieriniai. Šitiems darbininkams, kurie važiuoja j darbą traukiniu ir grįžta iš darbo traukiniu, labai ilgą laiką reikia išbuti darbinuose drabužiuose, norint ne visas tas valandas kasyklose bei darbe tebuna. Išrytu traukinis išėina truputį da prieš 6 valandą, vakare gi sugrįžta 5:30 val. Taigi darbininkas savo darbinuose drabužiuose turi išstovėti daugiau kai 12 valandų; tai vistiek nėra permažiausia! Bet aš čia kalbu tik apie darbininkus, kurie dirba dienos laiku. Dieninių darbi-

ninkų, palyginamai su naktiniais, padėjimas daug geresnis, nes vistiek trumpiau dirba ir gauna geriau pasilėti nakties laiku, kaip dieną. Vasaros laiku naktiniam darbininkui labai bloga yra delei to, kad dienos karštis neduoda ramiai miegoti; bet prie to da prisideda ir daugiau klaučių, kurios darbininko atsilsiu daug kenkia: neduoda miegoti vežimų tarškėjimas, vazinėjancijų pardavėjų riksmas šaukiantis moteris eit pirkt, o labiausia kenkia vaikų riksmas, kada paleidžia iš mokyklos prasi-blavinti. J tokių melodijų ir numirusiam būtų sunku neat-siliepti; tai koks gali buti miegas? Delto naktinis darbas ir nemalonus kasyklų darbininkams. Dabar prieisim prie naktinių darbininkų darbo laiko ilgumo. Žinoma, ne apie visus kalbu, tik apie tuos, kurie važinėja traukiniu j darbą. Iš namų jau turi išėiti po pietų 3:30 val.; o sugrįžti tik po 7 ryte. Taigi reikia išbuti 15 val. darbinuose drabužiuose, kad ir ne visą laiką prie darbo, bet vistiek nė atsilio neturi svietiško, tad žmogus niekad ir negali jaustis geram upe.

Čia gal užsuduos sau klausimą darbininkai, kurie nedirba kasyklose: Kur pasideda kasyklų darbininkai, pabaigę darbą, kurie laukia traukinio važiuoti namo? Aš paaiškįsiu. Prie kai kurių kasyklų yra pastatyta šio-kios-tokios sėtros, j kurias galima susieiti, nuo žiaurios oro pasislėpti, laukiant traukinio. Bet, dėja, kad tokiose sėtrose daugiausia nėra jokios šilumos; skylės sienose ir stoge netaisytos; tad vėjas, sniegas ir lytus turi pilną laisvę lankytis tokiose angliakasių "kambariuose". Didžiausias vargas žiemos laiku, kada prsieina vesti kova su žiauriomis spiegomis. Kur turi dingti darbininkas tokiose aplinkybėse, norėdamas buti sveikas ir tvirtas savos šeimynos laikytojas? Kur pasidėti? Šalta ir oras nesveikas. Šilumos galima tik vandentraukiuose, kur suvesta garas mašinoms sukurti, vandeniu imt lauk iš kasyklų pumpomis. Bet j šitokias vietas darbininkui yra uždrausta jeiti delei gresiamo pavojaus: trukstant garinems truboms (paipoms) gali sušutyt arba visai užmūsti. Tad darbininkas, priverstas, pabaigęs darbą, keltis j viršų, ieškoti kokios pastogės, prisiglausti nuo šalčio. Laimė, jei prie kurių kasyklų yra įtaisyta maudynė, išėjus iš kasyklų nusiprausti, ten galima išbuti ir tą laiką, kol ateina traukinis. Bet kur dingti tų kasyklų darbininkams, kur nėra nė tokių sėtrų? Amžinas vargas. Bet tą darbininkų vargą mažai ką atjaucia kasyklų savininkai; ypatingai didžiųjų kapitalistų kasyklose vis juo toliau, juo žiauresnės išlygos darbininkams. Kur ir yra tokios sėtros, išėjus iš kasyklų darbininkams prisiglausti, tos sėtros pilnos suodžių, pilnos žemių ir dulkių; ant grindų sluogsnis jū guli, niekas grindų niekad nemazgoja, bet naktinio darbininko tose sėtrose ant tų dulkių eilės yra lova atsilsiu, pabaigus darbą! Tai ar gali buti sveikas tokis atsilsis? [Išivaizdinkit darbininkai, kokio metalo turētų buti angliakasio plaučiai, kad atsigintų nuo džiovos?! Tad nė ne dyvai, kad angliakasis, baigęs darbą, nori išsigerti alaus stiklą nuplovimui dulkių. Angliakasio tokiose sąlygose turi buti visada trumpesnis amžius, kaip viršutinio darbininko. Delto šio skyriaus darbininkams ir darbanėmėjas (tik kuris geresne širdžia) pripažįsta, kad turi pareiti dienos mokeskis iki \$5.00; bet kuris neužjaucia darbininkų skurdo, ir to pavydi; tik priverstas duoti uždirbti, kada sunku tinkamas darbininkas gauti j tokius darbus. J. Ramanauskas

KORESPONDENCIJOS

CHICAGO, ILL.

LSS. 22 kp. vasario 21 d. surengė viešą mitingą, kad išnešus rezoliuciją prieš Amerikos kapitalistų norą įvelti šią šalį į Europos karą. Susirinkimam atsilankė 300 žmonių su viršum. Kalbėjo d. P. Grigaitis apie šiandieninę S. V. valdžios politiką ir nurodė, delko kapitalistai ir jų spauda taip trokšta karo ir kas iš jo turės naudoti, o kas blėdies. Publika d. Grigaitis kartą nuo karto pritarė delnų plojimui. Kalbą baigiant jis pasiūlė rezoliuciją prieš karą ir maisto gabenimą į švietimas šalis; rezoliucija vienu balsu priimta. Paskui kalbėjo A. Montvidas, medicinos studentas. Labai plačiai išdėstė priežastis, del kurių gali kilti karas tarp Jungtinių Valstijų ir Vokietijos; sakė, kad tą karą debesį gali išskirstyti tik susipratę darbininkai.

LSS. 22 kp. turėjo susirinkimą 3 kovo. Nutarė prisidėti prie viešo knygyno, kuris yra West Sidej (tai yra, kur ir 22 kp. gyvuoja). Toliau, priešus prie Sąjungos reikalų, kilo labai karštos diskusijos. Vieni draugai reikalavo, kad būtų vietoj išnešta rezoliucija prieš "Kovos" užsipildinėjimą ant kitų socialistų laikraščių, tai yra prieš "Kovos" šiandieninę politiką; bet kiti draugai priešinosi tam, ir reikalavo dalyką iširti iš pat pamatų, ir ištyrimui to dalyko išrinkta komisija iš 5 narių. Nubalsuota išrinkt komisija ir kad jiniai iki kitam mėnesiniam susirinkimui iširtų dalyką iš pat pamatų ir remdamosi faktais, įduotų susirinkimui, idant galėtų spręsti visi nariai; tada galės rasti kaltininkus šiandieninių kvičvų socialistų laikraščių. Priešus prie LSS. namo klausimo, visi, kai vienas, kalbėjo už Chicagą ir prirodinėjo kiekvienas dideliu faktų glėbiu Chicagos patogumus, ir ragino, kad kiekvienas chicagietis rašintų į laikraščius apie Chicagos patogumą LSS. namui.

Įsirašė į 22 kp. 3 nauji nariai. LSS. 22 kp. korespondentas P. Balčikonis.

LAWRENCE, MASS.

Protesto mitingai prieš karą. Kovo 3 d. miesto svetainėje amerikonių socialistų lokalas turėjo tarptautines prakalbas, surengtas tikslu protestuoti prieš Jungt. Valstijų valdžią, kad nesikištų į karą. Kalbėjo vienas d. amerikonas ir d. Akelaitis iš Norwood, Mass. Abudu nurodinėjo, kodėl Jungt. Valstijų kapitalistai nori įtraukti mus į tą skerdynę: karui prasidėjus jie turėtų aukso upelius, o darbininkai baisiausių vargą. Rezoliucija prieš karą vienu balsu priimta ir bus pasiūsta prez. Wilsonui. Kalbėtojai ragino, kad visų tautų darbininkai protestuotų prieš rengimą karo.

Lietuvos Sunų Draugija buvo parengusi visuomenę susirinkimą protestavimui prieš karą. Bet nepavyko: dr. Mikolaitis suardė tą vakarą, išjuokdamas visuomenę, tyčiodamasi iš vietos gyventojų. Paskui buvo antras visuomenis susirinkimas, kur kalbėjo kun. Mickevičius ir perskaitė rezoliuciją; bet ji atmesta, kaip netinkama. Išrinkta komisija, kad parašytų kitą rezoliuciją ir vėl suauktų susirinkimą delei jos priėmimo. Renėika.

WATERBURY, CONN.

Vas. 15 d. LSS. 34 kp. trusu buvo surengta prakalbos protestui prieš karą. Kalbėtojas buvo d. Sukys iš Brooklyno. Išnešta protesto rezoliucija, kurios kopija pasiūsta prez. Wilsonui,

kita kongresui, o da kitos spaudai (neteko sužinoti, — kieno spaudai siuntė: amerikonių, ar lietuvių). Publikos buvo pora šimtų suvirš.

Vas. 18 d. buvo LSS. 34 kp. koncertas. Programą buvo gana įvairi. Vaidinta komedija "Burtai". Aktoriai roles atliko pušėtinai gerai. Paskui buvo dainos, monologai. Paminėtina, kad koncerte dalyvavo smuikininkas mažas vaikas J. Pruselaitis, kuris savo griežimu publiką tiesiog stebino, ypač, kad ir pritarėja, akompanuotoja, buvo ir maža mergaitė Dorothy Walker, kuri taip-pat rodė nepaprastą gabumo. Jauni artistai buvo išaukti net kelis kartus. Toliau ta mergaitė da paskambino pianu solo porą gana sunkių gabalių. Solistų dainininkų dalyvavo J. Kemėšis (basas), M. Šteinys (tenoris), abu Waterburio konservatorijos mokiniai, ir p-lės M. Pricevičiūtė, K. Asadauskaitė ir M. Walkeriūtė. Dainininkai dainavo vidutinai. "Vilijos" choras, vadovaujant J. S. Pruselaičiui pušėtinai gerai sudainavo penkiatą dainelių. Publikos buvo arti 500; daugiau nebetilpo svetainėn ir daugeliui reikėjo grįžti atgal. Kuopai liks apie 80 dol. pelno.

Vas. 25 d. surengė prakalbas D. L. K. Algirdo draugija. Kalbėjo F. J. Bagočius. Vakaro vedėjas pranešė, jog kalba busianti apie dėjimąsi į draugijas ir jų naudą. Bet kalbėtojas pradėjo kalbėti apie tai, kas bus su Lietuva po karo. Jis pasakė, kad žinoti, kas bus ištikro su Lietuva po karui, dabar negalima; bet galima spėti: jeigu karą laimėtų Rusija, tai vistiek caratas turėsias griuti, nes valdžia labai daug prisidribus skolų, kurių jau dabar esą tiek, kad vieniems procentams išmokėti, tai kiekvienai galvai Rusijoj išpuolę arti po 700-800 rublių. Žmonės, nebegalėdami išsimokėti tų skolų nuversią valdžią ir įsteigsią Rusijos respubliką. Ragino rašytis į susišelpimo draugijas, tokias, kaip Algirdo, kad pramokus susirinkintų vedimo arba knygų tvarkymo, nes, girdi, po karui Lietuvai gavus autonomiją Rusijos respublikoj, jums reikės parvažiavus užimti gubernatorių ir kitokių valdininkų vietas. Tad žiurėkit, kad jūs jau mokėtumėt, nes papulsite ten į kongresą, tai kad ir susirinkimų tvarką vesti galėtumėt. Ragino tapti Amerikos, piliečiais ir nuodugnai sekti Amerikos politiką bei tvarkymosi sistema, nes, girdi, tokia pat valdžios sistema reiksias įvesti autonomijnei Lietuvoj. Antra vertus, — kalbėtojas tęsė: jeigu Vokietija karą laimėtų, tai Lietuva gausianti visišką laisvę, nes, girdi, Vokietija ir kariaujanti, tam, kad padarius Lenkiją, Lietuvą ir Ukrainą nepriklausomas. Iš jo kalbos išėjo, kad ši baisioji Europos skerdynė milžiniškos gerovės suteiksianti Lietuvai. Baigdamas da aiškino, kad atvažiavusi pas jį moteriškė iš Lietuvos, užimtos vokiečių, kuri papasakojusi, kaip vokiečiai lupa nuo žmonių devynis kailius ir kaip viskas be galo brangu. Jam pabaigus, duota iš publikos pora klausimų: "Kodel kalbėtojas neaiškino pamatinių priežasčių, delto tas karas kilo ir koks būtų skirtumas, ar darbininkas gyventų nepriklausomoj Lietuvoj ir būtų spaudžiamas Lietuvos buržuazijos, arba čion svetimtaučių buržuazijos?" Mat, kalbėtojas sakė, kad Lietuvą tvarkytų amerikoniškai? Atsaky-

mas buvo toks: — Well, būdų aiškinti — tam yra visokeriopy, bet teisingesnis bus sekamas: — Vokietijos pramonijai išsitobulinus taip, kad savo šalies produktų neužtenka, taip-pat ir maisto jie turi trauktis iš kitų valstybių, tai Vokietijos kapitalistai norėjo užgriebti naujų žemių: derlingą Lietuvą, Lenkiją ir tt.

Čia stačiai negaliu suprasti. Jis tikką aiškino, kad Vokietija kariaujanti, kad liuosavus Lietuvą ir Lenkiją, nes ir vokiečių konsulas jam taip sakęs, — o dabar paklaustas jau sako, kad Vokietija nori užgriebti.

Antrą klausimo dalį atsakydamas, pasakė: Kas kaltas, kad žmonės — "liurbiai", neišsirenka geresnės valdžios? Girdi, kapitalistų pakalikai jiems išneka, tai jie ir balsuoja už tuos pakalikus. O esą biznis tai biznis: aš pats už 10 dol. teisme apie didžiulią bomą sakau, kad tai džentelmonas; tik reikia geresniu žiponu apvilkti; o už kokius 6 dol., tai "dzievaž" stacijas klupščiuočiau. Čion man atsiminė skaitymas vieno jo laiško, rašyto vienam 34 kp. kom. nariui, kame jis paverkęs del kapsulizmo, "vandalizmo" ir daug kitokių "izmų", sako:

"Ak! Aš kaip buvau socialistas, taip ir busiu".

Kiršietis.

ROCHESTER, N. Y.

17 vasario d. "Aido" choras vaidino "Netikėtai". Veikiantį asmens: J. Aukštikalnis, A. Arlauskas, M. Dagis, M. Arlauskienė, S. Melinauskiūtė, J. Karpavičiūtė. Atvaidinta puikiai. Dar buvo įvairių pamarginimų. A. Pukis pasakė juokingą monologą; deklamavo 5 metų mergaitė R. Dobiūtė; dainavo merginų kvartetas; J. Žilinskiūtė, J. Karpavičiūtė, Melinauskiūtė ir A. Šnėlskiūtė. L. Vaitkaitė deklamavo eiles: "Nėra ant svieto". Dainavo vyrų kvartetas: J. Aukštikalnis, J. Druskis, A. Arlauskas ir M. Dagis, ir da duetas: M. Arlauskienė ir A. Arlauskas, d. Fidui palydint pianu. Publika buvo labai užganėdinta. Net didis plojimas iššaukė atkartoti po du sykii. Programui pasibaigus, buvo renkama aukų "Aido" choro vardu Philadelphijos rubsiuvių streiku. Surinkta 3 dol. su centais. Pagirtinas darbas, kad mūsų draugai neužmiršta alkanųjų savo draugų.

Da buvo ir balius su šokiais. "Aido" choras leido laimėjimui fonografą; laimėjo Kazlauskas. Choras pelno turėjo pušėtinai. L. Vaitkaitė.

EASTON, PA.

Atsaukimas.

"Kovos" num. 8, 1917 m. tilpo neteisinga korespondencija, kurioje tulas korespondentas slapyvardžiu J. P. šmeižia d. F. Vyturį. Korespondencija skambina taip: "Tulas F. Vyturis norėjo sukelti truksmą L. D. L. D. prakalbose. Bet nepasisekė". L. S. S. 42 kp. savo susirinkime kovo 4 d. išnešė papeikimo rezoliuciją korespondentui už neteisėtinumą korespondencijos, ir liudija, kad F. Vyturis yra tikras LSS. 42 kuopos draugas, nėra truksmadarys, ir L. D. L. D. prakalbose nekėlė jokio truksmo; tik d. F. Vyturis davė kalbėtojui klausimą, kurį korespondentas pripažįsta truksmo kėlimu.

Kuopos komitetas: K. Snyder, S. Tarvydaitė, S. Meison. Kp. antspauda.

CAMBRIDGE, MASS.

"Valkata" scenoj.

Subatose vakare kovo 3 d. Cambridge'iaus LSS. 71 kuopa atvaidino scenoj J. J. Zalpo keturių veiksmų dramą "Valkata", Dudley Opera House, Bostone.

Valkatos rolę lošė J. Kairaitis, — gana gerai, darydamas j publiką tai liudnų, nupuolusio valkatos gyvenimo įspudžių, tai juokingus šposus krėsdamas. F. Bartulienė Liudmilos rolę lošė puikiai; žodžių mokėjimas, balsas, aiškus ištarimas, taip ir visi judėjimai: koketavimas, liudėsio nudavimas ir tvirti moters idealų siekimai buvo kuogeriausia išreikšti; ji turi tikrą aktorės talentą. J. Melinis Linevičiaus rolę, M. Kairaitienė — Linevičienės, Br. Simonavičius — oficeriaus Zigmonto Montvilos, K. Simonavičienė — tarnaitės ir J. Valeika — Fediejaus Kazlovo roles lošė irgi gana gerai. Kl. Sobeskis ir N. A. Rastenis buvo policistai. Daug padėjo d. J. B. Smelstorius, grimiruodamas ir režisieriuodamas; jis prieš vaidijiant taip-pat papasakojo veikalo turinį. 71 kp. draugai labai jam už tai dėkoja. Sufletriavo J. Beliauskas; vakaro tvarkytojas buvo J. Beliauskas.

Vaidinimas nusisekė visais atžvilgiais. Didesnių paklaidų visai nebuvo. Aktoriai pilnai užsitarnavo to vardo. Scenerija buvo tinkamai pritaikyta. Prieš vaidinimą ir tarp aktų Cambridge'iaus Y. M. C. A. orkestra dailiai griežė. Žodžiu, vakaras buvo įspudingas. Atsilankiusieji, be pamokinančio veikalo pamatymo, turėjo įvialias juokų ir visi buvo patenkinti.

Tik piniginiu atžvilgiu negalima pasidžiaugti, nes atsilankė tik apie pusterčio šimto žmonių, norint ir gerai buvo garsinta. Kai-kurie dd, sako, kad tas veiklas buvęs statytas Bostone net du kartus, ir teatro mylėtojų didžiama mačiusi jį pirmiau. Del tos priežasties, turbūt, ir atsilankė taip mažai publikos. Išlaidų buvo apie šimtą dolerių; bet vistiek apsimokės, ir gal da kokia dešimtinė liks. Kuopa rengia puikų koncertą su dainomis, monologais, deklamacijomis ir muzika; sykiu vaidins vieno akto dramą "Draugas". Laikas da nepaskirtas.

Tik liudnų, kad Cambridge'iaus lietuvių mylimas "Laisvės" choras įsikalbėjo sau "ligą", ir pastaruoju laiku ne tik nustojo mokinesis "Katriutės Gintarai"; bet ir dainuot nesuserinkta. Kada vieni ateina, tai kitų nėra; gi kuomet ateina kiti, tai pirmųjų nėra. Stebėtina, kad net ir "vaistų" tam negalima rast.

Kainas Jr.

AKRON, OHIO.

Žodis Tiesos Mylėtojui.

"Kovos" N 9 Tiesos Mylėtojas, aprašydamas vietos socialistų veikimą, apsilenkia su teisybe. Jis rašo: "LSS. 244 kp. veik buvo jau numirus, bet d. Andriulevičius sustiprino". Jeigu jau buvo "veik numirus", tai pirma reikėjo "gaivinti", o "ne stiprinti". Kad d. Andriulevičiui pasidarbavus, kuopa paaugėjo narių skaičium ir pradėjo smarkiau veikti, tai tiesa, bet kad kuopa buvo "veik numirus", tai netiesa. Kada d. Andriulevičius atvažiavo į Akroną, kp. neperseniausiai buvo susitvėrus (apie 7-8 mėnesiai). Narių buvo apie 18, visi pilnai užsimokėję. Vadinasi, jei kuopoj buvo 18 pilnų narių, tai negalėjo būti "veik numirus". Kad kp. neveikė, tai irgi galima patiesinti: kadangi buvo vasaros laikas, tai ir nebuvo galima veikti. O kad kp. auga ir veikia ir d. A. išvaziavus, tai ir faktas. Kada d. A. apledo Akroną, kuopoj buvo 29 nariai, dabar yra 44.

Taip-pat T. M. bereikalingai duoda pastabą draugams: "Draugai, kokią jūs teisę turėjote siusti į "Dirvą" plakatus spaudinti?" Apie kokius plakatus T. M. kalba? Kada gi būdavo duoti "Dirvai" spaudinti? — T. M. nepasako. Jeigu T. M. nežinojo tikro dalykų stovio, tai

reikėjo ateiti į kp. susirinkimą ir sužinoti, kaip išties buvo, o ne viešai kalbėti apie tai, apie ką gerai nežino. Perskaicius tą "pastabą", pamanai, kad Akrono socialistai esą tik "Dirvos" rėmėjai. Kad kitų miestų socialistai klaidingai apie mus nemanytų, paaiškysiu, kaip išties buvo. Suzinoję, kad gerb. Bulotai ir Zemaitė kalbės Clevelande, tai ir mes norėjome surengti jiems prakalbas. Laiko turėjome visiškai mažai. Siųst plakatus į tolimesnes spaustuves jau nebuvo galima suspėti; tai d. Andriulevičius nuvažiavo į Clevelandą ir sykiu su clevelandiečiais davė spaudinti "Dirvai". Šiaip jokių kitų plakātų nėsame davę "Dirvai" spaudinti ir ne duosime, kadangi mes turime savas spaustuves: "Kovos", "Laisvės" ir kt. Kodel mes ne visada duodame plakatus spaudinti "Kovai"? — Norėčiau tarti kelis žodžius. Aš visur ir visuomet agituodavau, kad visokių spaudos darbus duotų "Kovai". Prisiėjo girdėt įvairių atsakymų. Vieni sakė, kad "Kovo" daug klaidų pridara, kiti, kad greit atsiunčia ir tt. Atvaziavus į Akroną, taip-pat agitavau draugus, kad visus spaudos darbus siųstų "Kovai". Bet kad "Kova" per daug yra apsikrovus darbais, o darbininkų neturi užtektinai, tad ir spaudos darbų nespėja padaryti laiku bei išvengt klaidų. Tokiu būdu, draugai duoda plakatus daryti ten, kur greičiau padaro.

LSS. 244 kp. org.

S. R—kas.

MONTELLO, MASS.

Moteryų veikimas.

Vietos Progresyvių Moterų Susivienijimo 22 kp. vas. 25 d. surengė prakalbas su įvairiais pamarginimais. Kalbėjo d. Michelonas; gvildeno moterų dienos klausimą.

Dubeltavas kvartetas, susidedantis iš P. M. S. narių, dainavo Liet. hymną ir tulas darb. dainas. S. Viršulskaitė gražiai paskambino pianu. Julė ir Vaclovas Vinkšnaičiukai pasakė dialogą: "Jaunikaitis be vilties" ir "Poezija". Publikai labai patiko. Paskui ta maža mergaitė, publikai delnais plojant sugrįžusi pasakė eiles "Kodel čia nemie-la"? Savo žaვეjančiu balseliu ir gražiu nudavimu jina padarė didelį įspudį.

Į kuopą įsirašė 14 naujų narių. Lėšoms apdengti sukolektuota 11 dol. 35c. Žmonių buvo apie 500 ir visi gėrėjosi vakaro gražumu. Surengimui tos programos daugiausiai pasidarbavo M. Vinkšnaitienė ir B. Bubliskienė. Linkėtina M. P. S. ir toliau neuilstančiai darbuotis! Nairietis.

MONTELLO, MASS.

Gausi auka LSS. namui.

Sekm. kovo 4 d. LSS. 17 kp. surengė prakalbas tikslu rinkti daugiau pinigų LSS. namui. Kalbėjo d. Ziurinskas iš Norwood, Mass. Jis gerai išaiškino reikalingumą įgyti liet. darbininkams LSS. namus; tad žmonės, visa tai supratę, sumetė 80 dol. Kai-kurie davė net po dešimtinę. Auškojo visi: katalikai, tautininkai ir socialistai. Pirmą sykį per d. Z. Puišitės prakalbas surinkta 70 dol. Tai gi išvisuontelleičiai suaukojo jau 150 dol. LSS. namui. Už tokia gausią auką tariu montelleičiams širdingą ačiū!

A. Liutkus.

MONTELLO, MASS.

Margumynai.

Keli mėnesiai atgal kai-kuriuose liet. laikraščiuose buvo pranešta, kad tulas Montello šarlatanai per laiškus-lapelius vėdo skelbtis, išleidę knygą "Gimdymo Kontrolė", ir kurie atsiųsų 25c, tai gausią knygą.

Bet nusiuntusieji pinigų arba nieko negavo, arba gaudavo kokį ten lapuką... Ilgokai nesužinota, kas tas šposininkas buvo, bet galiaus patirta, jog tai darbas vietos laivakorčių agento Vinco Petkuno-Petkon, kuris už panašų "gudravojimą" apie 3 metai atgal buvo pašalintas iš LSS. Dabar jis yra LSS. pabėgėlių ir tremtinių lageryje—Sandaroje. Ten budamas, jis gali, niekieno "nevaržomas", darbuotis "tautos labui".

Vienas lietuvių patriotų—"dzingoistų" "Liet. Mokslo Drjos" mėn. susirinkime buvo panorėjęs, kad draugija išneštų prezidentui Wilsonui padėkos (už Liet. dieną) ir užuojautos "sunkioje valandoje" rezoliuciją. Bet, gaęs nōsį, aprimo... Tuomi iniciatorium buvo kolegijos mokinys Adolfas Dembinskis, ex-socialistas. Matyt, kad tas vyrukas už skambučius viską padarytų!..

Aną vakarą užgirdau gatvė du vietos veikėju, bedejuojuant, kam juos "Laisvės" korespondentas Svyruonėlis "apšmeižęs". Vienas jų, p. Šnis, net pro verksmus pasakojo: "Kaip jis, tas... drįso rašyti, kad aš prastai lošiau!? Nedovanosiu... Per "At-eitį" išjuoksiu, tai žinosi!.."

Ir taip, ar tikėsite, kalbėjo ne koks ten sodžias piemeniukas, bet 5-kių gimnazijos kluskauklėtinis. Mat, ne visi ir tie, ką pamokinti, yra protingi.

Graitas.

WILKES BARRE, PA.

Kovo 4 d. 9 kuopa LSS. surengė iliustruotas prakalbas. Kalbėjo d. A. Valinčius ir da vienas draugas iš Pittstono, Pa. Valinčius savo kalba aiškino paveikslus; kitas draugas rodė paveikslus iš Europos karo, rodė lietuvių pabėgėlius, degančius kaimus, miestus, suzeistus kareivius, apkasus mušio metu: kraujuose paskendę lavonai, suminti, sutrinti, o gyvieji ant viršaus lavonų sulipę ginasi nuo užpuolimo.

Antra dalis buvo apie darbininkų vargus; taip-pat buvo parodyta kapitalistų gyvenimas. Buvo rodoma ir streikas, darbininkų skerdynės. Prakalbos ir paveikslai publikai labai patiko. Drg. Valinčius norėjo išnešti protestą prieš karą. Wilkes-barriečiai toli atsilikę visame kame, niekas nepritarė, tik LSS. 9 kuopos draugai. Pinigų surinkta \$7.60; viską išmokėjus liko 40c. 9 kuopa taria šird. ačiū d. Valinčiui ir jo draugui: jokių lėšų juodu neėmė, net nė kelionės lėšų. S. Pietaris.

ROCKFORD, ILL.

Lietuvių Socialistų Jaunimo Ratelis yra nutaręs turēt lavinimosi vakarus kiekvieno mėnesio pirmą ir antrą nedėdienį.

Kovo 4 d. buvo jo gražus susirinkimas. Pirmininkas pranešė, kad bus diskusijos tema: "Ar ginti tėvynę ar ne karo metu"? Kurie stovėjo už tėvynės gynimą, statė argumentą: "Ką mes turėtume daryti, jeigu ant civilizuotos šalies užpuoltu necivilizuota šalis?" Tai buvo ir visas argumentas — nepasiduot necivilizuotiems. Jų oponentai sakė, kad darbininkai tėvynės neturi; sako: — necivilizuota šalis negali užpulti ant civilizotos šalies, delto, kad pastaroji turi didesnę ir tvirtesnę kapitalą. Pav. Chinija didelė šalis, bet necivilizuota, o bijo maziukės šalies, Japonijos, kuri yra civilizauta.

Malonu, kad Rockfordo jaunimas užsiima naudingais darbais; bet čia ir tokios aplinkybės. Karčiamų nėra, ir jau antra savaitė, kaip nevalia rodyt krutarnųjų paveikslų sekmadienį vakarais (dieną valia). Gal įdomu būtų žinoti, kodel krutarnieji paveikslai čia tapo uždaryti se-

kmadienų vakarais?— Nagi bažnytiniai žmonės pyksta, kad bažnytelės tuštėja. Bet pažangieji naudoja laiką geresniems tikslams, negu vaikščioti į bažnyčias.
J. W. R.

MILWAUKEE, WIS.

Iš mūsų miesto kaip ir nematyti nė vienos korespondencijos "Kovoje", lyg rodos čia visai lietuvių nebutų. Bet jų yra ir čia. Jie turi šias draugas: L. D. L. D. 56 kp., SLA. 177 kp., S. D. D. Lietuvių Skyrių, "Vienybę". TMD. kuopa ir porą ka-

LSS. Keliaujančiam Organizatoriui Prakalbų Rengėjų Atydžiai.

Gavau laiškus iš vakarinėse valstijose gyvenančių draugų: J. J. Adams, S. K. Leman iš San Francisco, Cal.; A. Šmulskis iš Los Angeles, Cal., ir J. G. Bendrick iš Tacoma, Wash. Visi draugai kaip vienas tvirtina, jog į vakarines valstijas keliaujančiam organizatoriui neapsimoka važiuoti. Tad pasiūniau paklausimus da ir Seattle, Raymond ir Roslyn (Wash.) draugams, klausdamas jų nuomonės. Atsakymo jie jokio neprisiuntė. Prisiuntę laiškus draugai sako, kad kel. org. padarysias dideles išlaidas, jei pas juos važiuosiu, o naudos busių mažai — nepalyginamai mažiau. Tad prisieina Kel. Organizatoriaus maršrute daryti radikalių permainų. Permainos įvyksta sekamos:

Vieton paskelbtų vietų, dabar kalbėsiu sekamos vietose ir sekamomis datomis. Baigiant su St. Louis, Mo., 14 d. kovo, ir Hartshorne, Okla., nevažiuosiu nė į vieną tų tolimų kolonijų. Vietoj to maršrutas eis šitaip: 16 kovo Bendl, Ill.; 17 kovo Herrin, Ill.; 18 kovo Johnston City, Ill.; 19 kovo Benton, Ill.; 20 kovo Christopher, Ill.; 22 kovo Royaltan, Ill.; 23 kovo W. Frankfort, Ill.; 24 kovo Harrisburg, Ill.; 26 kovo Westville, Ill.; 27 kovo Spring Valley, Ill.; 28 kovo Kewanee, Ill.; 29 kovo Moline, Ill. Visose pažymėtose vietose sakysiu prakalbas. 31 kovo ir 1 balandžio busiu Cedar Rapids, Ia.; sakysiu vieną prakalbą ir vienas vakaras bus kuopos reikalų tvarkymui. 2 ir 3 balandžio Des Moines, Ia., dvi prakalbos; 4 balandžio So. Omaha, Neb., prakalba; 5 ir 6 balandžio Sioux City, Ia. prakalba, o kitą dieną, ką tos vietos draugai ras reikalingu surengti. 8 balandžio Minneapolis, Minn., prakalba; 10 ir 11 bal. Sheboygan, Wis., 1 prakalba, o kitą dieną, ką draugai ras reikalinga surengti. 12 bal. Milwaukee, Wis., prakalba; 13 bal. Racine, Wis., prakalba; 14 balandžio Kenosha, Wis., prakalba; 15 bal. Waukegon, Ill., prakalba; 17 bal. Beloit, Wis., prakalba; 18 ir 19 bal. Rockford, Ill., viena vieša prakalba ir viena prakalba kuopos susirinkime; 20 balandžio De Kalb, Ill., prakalba; 21 balandžio Aurora, Ill., prakalba; 22 liuos. Prie Aurora yra arti Joliet, Ill. Jeigu Auroros draugai galėtų ką nors Joliete surengti 22 bal., tai galėčiau būti Joliet, gal pasisektų atgaivinti kuopą. 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 balandžio Chicagoje. Chicago draugai tas 8 dienas malonės išnaudoti, kaip galint geriausia, prisilaikant jau pirmiau paduoto plano. Skirtumas tik datose. 1 d. gegužio E. Chicago, Ind.; prakalba; 2 d. geg. Indiana Harbor, Ind., prakalba; 3 geg. Muskegon, Mich., prakalba; 4 ir 5 geg. Grand Rapids, Mich., viena vieša prakalba ir viena prakalba kp. susirinkime; 6 geg. So. Saginaw, Mich., prakalba; 7, 8, 9 geg. Detroit, Mich., 2 prakalbos, o trečią dieną suaudot, kam kuopa ras naudingiau-

talikų draugijų, kurios laikė net ir parapiją su kunigėliu. Tik parapijonai turėjo nemaža vargo su kunigais. 1913 m. pasistatė bažnyčią ir gavo kun. Šatkų, bet tas neilgai tebuvo: pasipinigavęs pabėgo ir da žuvo keletas šimtų iš parapijos izdo. Pirmą bažnyčia lėšavo \$10.000, o dabar jau \$18.000.

Dabar jau atvyko net trečias dvasinis "mokytojas". Šiuo laiku čia darbai nepergeriausia eina; daug yra žmonių be darbo.

Proletaro Sunus.

sia; 11 geg. Toledo, O., prakalba; 12, 13, 14 geg. Cleveland, O., dvi prakalbos ir viena prakalba kp. susirinkimui; 15 geg. Akron, O., prakalba; 16 geg. Youngstown, O., prakalba; 18, 19, 20, 21 geg. Rochester ir Schenectady, N. Y., po vieną prakalbą abiejose vietose, o dvi dienas tų miestų draugai pasitarę lai sunaudoja artimuose miesteliuose. 22 geg. grįšiu į Philadelphia.

Manau, kad šis maršruto planas jau nereikės mainyti. Kairiųjų vietų draugams ši permaina gal padarė daug nesmagumų, bet kitaip gi nebuvo galima padaryti, kaip tik taip, kada Vakariinių valstijų draugai pranešė, jog pas juos nėra išskaitliavimo važiuoti.
J. V. Stilson,
LSS. Kel. Organizatorius.

P. S. Gal bučiau važiuojes į vakarus (Westus), bet Springfieldo Zvingilai veik visi yra ten buvę ir jie tvirtina, kad tai būtų tik išlaidų Sąjungai darymas, o naudos veik jokios nebutų. Čion taip-pat įdedu porą laišku, kuriuos gavau nuo draugų iš Westų — jie taip-pat patį sako. Tai nusprendžiau nevažiuoti; gal čia daugiau padarysiu naudos.
J. V. S.

Draugai! Patėmijęs N 2 "Kovos" P. Kom. ir LSS. sekretoriaus d. J. V. Stilsono pranešimą apie Keliaujančią Organizatorių, kuris manoma siųsti Sąjungos lėšomis ar specialiais sąjungiečių surinktais dešimtukais net į tolimas vakarų valstijas: Kaliforniją, Oregon ir Washington, — aš, kaip vienas tolimų vakarų sąjungiečių klausiu visų sąjungiečių: ar ištikrųjų, draugai, apsimoka siųsti Kel. Org. į tas tolimas valstijas? Mano išskaitliavimu ir, manau, tokis pat išskaitliavimas kitų vakariečių sąjungiečių, Kel. Organizatorių da yra peranksti siųsti į vakarus delei mūsų pačių patirtų aplinkybių ir priežasčių.

Ir štai jos: Keliaujantis Org. padarys vienų lėšų tik apie \$300, pradedant nuo St. Louis, Mo., na o vargiai tesurinkė lėšų apdengimui \$100. Los Angeles, Cal., yra lietuvių apie 300; tarp jų progresyvių nedaugiausia, vienok visi išrodo beveik laisvamaniai. Bet yra tokių, kurie čia vadinasi save tautininkais (šiaudiniai), ir jiems galima padėti mašiną, kuri kaltų ir kaltų prakalbas apie socializmą, ir tai jie ranka numotų. Tie tautininkai daugiausia mėgsta išsigert, na, o kada įsigėres, tai ar jis ko nežino? Pasakyk jam, — gali gauti į ausį. Tokių šiaudinių tautininkų maža tėra, bet jie fundina ir įkalba kitiems savo draugams, kad socialistai esą negerai ir kad neitų pas juos. Maža tų tautininkų čia yra ir maža kas jų klausia, vienok jie kenkia prakilniam darbiui. Į socialistų rengiamus vakarus, gerai išgarsinus, atsilanko kai-kada apie 100 asmenų; o į prakalbas ar susirinkimus, — tai klausimas, nes išgarsinti irgi būtų sunku per trumpą laiką. Na, o kiek galės surinkti Kel. Org. Sąjungos namui Los Angeles?

Manau, tik nuo sąjungiečių ir tegaus, kurie ir taip aukų atsiųs, be jokių lėšų. Čia lietuvių socialistai da patėgia socializmo idėją vaduoti, ir išrodo visai bereikalingos tos lėšos. Dabar imant kitas vietas apie San Francisco, kaip d. J. J. Adams rašo, ten visai neapsimoka siųsti Kel. Organ., nes lietuvių esą tik kelios dešimtys, o jie visi veik laisvamaniai ir progresyviai, kurie taip-pat neatsisakys pasidarbuoti Sąjungos namui. Taip-pat manau apie Oregono ir Washingtono valstijas, kad da yra peranksti siųsti ten oficialį Sąjungos Kel. Org., kuris da neįstengs padengti lėšų. Vėly tuos \$300 ir visas tas aukas vakariečių, kurie aukos Sąjungos namui skirti Sąjungos namui; o tas milžiniškas vargas Kel. Org. d. J. Stilsono tene-sunkina jo menkos sveikatos, kad jis nuo tokios kelionės smugio nepasakytų mums "good bye"; tuomet da būtų didesnis LSS. Sąjungai smugis. Aš buvau manęs anksčiau atsiliepti, bet laukiau iki dešimtukai suplaukus, nes gerai žinau, kad jie reikalingi Sąjungos namui. Mums būtų labai linksma susitikti d. J. V. Stilsoną, kaipo veiksniui sąjungietį, bet manau, kad mes, vakariečiai, jį nutversime už kėteros ir vėliau. Draugai, apsvarstykite ir gelbėkite tą pinigų kravą, kuri kitaip tektų gelžkelių kompanijoms.

Ant. Šmulskytis.

1026 Santee St.
Los Angeles, Cal.

Drauge Stilson:—
Kortą nuo tamstos gavau ir skubinu atsakyti. Mano nuomonė rodo, kad šios vakarines valstijos neapmokės lėšų kelionės ir prakalbų rengimo, nes čia esančios LSS. kuopos gerai žino visus lietuvius ir kaip jie yra prielankūs mūsų idėjai. O kuopos pačios apmirusios, tik ką vienam Seattle mieste, tai geriau gyvuoja; o kitur tai visai nieko negirdėt. Tas neveiklumas ženklina, kad truktų agitatorių ar pasišventimo; ne visai taip: čia, viena, maža yra lietuvių, o da mažiau jaunimo ir tie patys išsklidę po darbo vietas-vietes. Ir čia lietuvių yra kitokio upo, kai rytuose; čia jie paprastai mainykautis vietomis dėl geresnių sąlygų, tai į draugiškumą neatkreipia atydzios.

Kad nebutų taip toli arba kad būtų daugiau kuopų pakeliui, tai mažu ir apsimokėtų, bet dabar nuo Omahos, Neb., nieko nėra tarpe. Colorado valstijoje ir tokios aplinkybės, kai ir čia. Aš ten esu gyvenęs ir numanau. Mano nuomone, būtų geriau Washingtono valstijoje suorganizuoti rajonas ir mėginti ką veikti čia patiems. Mums neuzsimoka lėšas darytis, jeigu tai Sąjungai ir socializmui neneša naudos.

Aš manau, kad mūsų kuopos visi draugai taip-pat manys. Kad būtų visos kuopos tokios, kai Seattle, tai būtų galima tikėtis ko, o šiaip, tai mums būtų tik nuostolių.

Lai kiti draugai išreiškia savo nuomones ir visi svarstykim. Draugiškai J. G. Bendrick.
Tacoma, Wash.

PAPEIKIMAS.

Peikiame socialistų laikraščius už varinėjimą peštynių tarp savęs apie Lietuvių dieną, taip-pat ir su atskirais asmenimis.

Tai juo toliau, juo labiau išsiplėtojo, taip plačiai, kad tam jau yra pašvenčiama net po keletą špaltų. Net ir "Kova", mūsų organas, tą pat daro. Vietoj grynos ir taktingos kritikos su kitomis srovėmis, griebiasi tokios polemikos, kuria ne tik nieko gera negalima padaryti (kaip va, apie Lietuvių dieną ir tą pinigų penktadalį), bet suvis da priešingai, didelės blėdies neša: 1) Skaldymas nuomonių darbininkų, stovinių ant svyruo-

jančio kelio; 2) Užėmimas vietos laikraštyje, "Kovoje" ar kituose, kur vieta yra taip brangi, kurioj tilptų straipsnius, pageidaujamų visiems; taipgi gaisinama laikas sutaisymui, o tuo laiku būtų galima dirbti naudingesnį darbą.

3) Apleidimas pozicijos kovos lauke su priešininkais. O mūsų uždavinys yra ne spēkos sklaidyti, ne užimdinėti vieta laikraštyje peštynėmis, ne apleisti kovos lauko poziciją, bet įtempti visos spēkos, mobilizuoti darbininkų spēkos, o ypatingai šian-dien, kadangi jau ir Jungt. Valstijos yra prisirengusios į karą. Todėl mes, LSS. 89 kp., kviečiame visus laikraščius mesti peštyncs savo tarpe, o imtis darbo visomis spēkomis.
LSS. 89 kp. valdyba:
Org. M. J. Vaitiekus,
Fin. rašt. M. M. Jakubonis,
Pr. rašt. B. Černauskas,
Izd. K. Bekiašius.

DA DEL 75 KP. REZOLIUCIJOS.

"Kovos" Nr. 7 F. Raškevičius, P. Aleksynas ir S. Petrauskas protestuoja prieš mūsų kuopos rezoliuciją. Tą savo protestą remia neva neteisinga tvarka susirinkimo, kuriame menama rezoliucija tapo priimta. Jie sako, kad diskusijos "kitai pusei" nebuve duota kalbėti ir pergreitai jos buvusios uždarytos, todėl daug narių nesupratę diskutuojamo klausimo ir susilaikė nuo balsavimo; be to, da buvę balsiai niekinami kiti socialistiniai laikraščiai.

Mes, LSS. 75 kp. valdyba, šiuomi reiškiamė, kad tų trijų narių šitas pasakojimas yra grynas jų prasimanymas. Socialistinių laikraščių klausimu buvo diskutuota tiksliai apie tai, kurie jų naudingesni Sąjungai. Kalbėjo visi, kurie norėjo, paeiliui, pradedant nuo to, kuris pirmas pasiprašė balso. Patįs protestantai kalbėjo net po keletą sykių. Diskusijos pasibaigė tiksliai tada, kad privatinių laikraščių šalininkai, pasijutę save mažumoje, pradėjo dumti laukan iš svetainės.

Menamoji rezoliucija nors buvo žodžiu (ne raštu) paduota, bet aiškia forma ir visi ją kuogeriausiai suprato; ji buvo leista per balsus net du kartus (antrą kartą, reikalaujant pos priešininkams) ir abukart tapo didele balsų didžiama priimta. O kad ji "Kovai" buvo pasiūta be valdybos parąšų, tai tas nesvarbu; svarba yra tame, kad ji buvo kuopos priimta.

Šioj progėj pasakysime da štai ką. — kad laikraščių santykių klausimas jau nebe pirmą kartą buvo diskutuojamas mūsų kuopoj. Dd. F. Raškevičius ir S. Petrauskas jau pirm to dviejuose susirinkimuose šoko atakuoti "Kovą"; po nepasėkmingos atakos pirmasis jų kartą taip įsivaziavo, kad iškoliojo Kapsuką net visokiais šašais (ir da jis savo proteste sakosi, kad nepilnai išsireiškęs). Bet mes visa tai šventos ramybės delei pakentėme. Pakentėm iki tol, kol jie pradėjo kuopai siulyti pasmerkiančias "Kovą" rezoliucijas; kuomet gi jie pasirodė su savo rezoliucija prieš "Kovą", mes pasiulėme savąją — už "Kovą". Na, ir kas gi kaltas, kad susirinkimas pirmąją atmetė, o antrąją priėmė? Nenorėjote gauti "Kovą" pagiriančios rezoliucijos, nereikėjo siulyti "Kovą" pasmerkiančios rezoliucijos. Dabar patįs sau nesmagumą pasidarėte.

Bet mūsų oponentai sako, kad priimtoji rezoliucija neturinti svarbos, kadangi susirinkime maža narių tebuve ir tų pačių daug susilaikė nuo balsavimo. Kad nedaug narių tebuvo, tai tiesa, bet kas dėl daugelio susilaikymo nuo balsavimo, tai yra išmislas, ir tai paaiškės ve iš ko: Laikė balsavimo buvo ne 40-50, kaip sako mūsų protestuotojai,

bet apie 30 narių; 19 jų balsavo už rezoliuciją ir 6 — prieš. Tai gi susilaikiusių beliko apie 5 ir tų pačių susilaikymą galima paaiškinti mūsų oponentų karštu upu.

Prie tokio, sulyginamai, menko narių skaitliaus, žinoma, neapsimokėjo risti šitokį svarbų klausimą, kaip laikraščių santykiai, bet kadangi mūsų oponentai butinai to reikalavo, tai susirinkimas jiems nusileido ir paėmė gvildinti jų pakeltąjį klausimą; vienok, kuomet išnėšė rezoliuciją ne tokią, kokios jie norėjo, tai jie dabar kelia protestus ir grumoją bėgimu iš kuopos. Ar gi tad ne nauvu?

Menama rezoliucija, nors ir neskaitytame susirinkime priimta, bet jai pritaria didelė didžiama visos mūsų kuopos narių; o kad taip tikrai yra, tai liudija ir tas faktas, kad po pasirodymo rezoliucijos laikraštyje dviejuose susirinkimuose, reikalaujant mūsų oponentams, buvo ji svarstoma ir abu kartu kuopos patvirtinta. Tečiau, jeigu jums, draugai, ir to maža, jeigu jus norite, kad tas klausimas da kartą būtų svarstomas kuopos susirinkime, tai, esant progai, galima tai padaryti; bet bukite tikri, kad vėl gausite tokią-pat rezoliuciją, kokią gavote, ir tuomet juk jums bus da didesnis "smugis". Juk jūs patįs žinote, kad mūsų kuopos didelė didžiama yra labai patenkinta dabartiniu "Kovos" turiniu, o jeigu jusų trejetas radosi tokių, kuriems Sąjungos organas yra kaulas gerklėje, kurie nenorite taikytis prie didžiumos, nenorite pasiduot organizacijos disciplinai, jeigu savo "Aš" statote augščiau už organizacijos reikalą, tai ne kuopos kaltė ir kuopa tame jums padėti negali.

Bet ką jūs, draugai, manote taip darydami? Ar tuo keliu tikėtės prieti prie socializmo?

Šitas raštėlis buvo perskaitytas vasario 25 d. kuopos lavinimosi susirinkime; leistas balsavimui ir 16 balsų prieš 5 priimtas.

Org. A. J. Valentas,
Sekt. B. P. Diliunas,
Izd. P. T. Raškevičius.

L.D.L.D. REIKALAI

ATVIRAS LAIŠKAS L. D. L. D. NARIAMS.

Draugai! Ar gi ne laikas ir mums jau sparčiau pradėti darbuotis? Jau antri metai, kai L. D. L. D. gyvuoja, bet da nieku negalime pasirodyti visuomenėi, — ką mes esame nuveikę, kiek turime išleidę darbininkams raštų. Kodėl, draugai, taip mes viską išlengvo darome? Kodėl ne varome agitacijos broliuose darbininkuose, idant da daugiau susilaukus narių L. D. L. D.? Juo turėsimė daugiau narių, juo galėsimė daugiau išleisti darbininkams literatūros ir platininti ją.

Draugai! Mes turime organą "Kovą", bet jį kaip ir nieko nematyti iš mūsų kuopų veikimo, tik ką d. J. Benesevičius (centro sekretorė) da trumpai praneša; tarytum mes savo organo neturėtume.

Draugai! Pasidarbuokime, žiurėkime, idant kiekviename "Kovos" num. būtų L. D. L. D. Skyrius ir gvildinami jos reikalai, — kad pasirodytų ir kiti centro valdybos nariai, o ne vien tik d. J. B. raportai. Butų labai pageidaujama, kad ir visos kuopos daugiaus rodytų organe savo veikimo. Juo mes labiau darbuosimės organizacijos gerovei, juo rasime daugiau draugų, kurie padės mums kovoti su sunkiu kapitalizmu ir klerikalizmu jungtu.

Kaip yra gerai visiems žinoma, TMD. šiandieną jau yra atgyvenusi savo naudingumo dienas ir nebelošia svarbios rolės darbininkams. Mes, privalome darbuotis, kad L. D. L. D. būtų

pirmoje vietoje visuomenėi, o tai mes galimė lengvai padaryti šitokiu budu:

- 1) Rengti paskaitas, prakalbas ir daugiaus darbuotis gyvu žodžiu.
  - 2) Punctualiai raštus leisti.
  - 3) Įvesti specialį L. D. L. D. skyrių taip mūsų organe, taip ir kituose socialistų laikraščiuose, idant plačiau informavus visuomenę.
  - 4) Literatūros komitetas turri dažnai pranešti per organą, kokie ir kieno raštai jau yra rengiami spaudai.
- Prabilkite ir kiti draugai, kam rupi L. D. L. D. ir jos veikimas.
S. A. Dementis.
L. D. L. D. 56 kp. sekr.

ŽARIJOS

Nigerių ir kardinolo mieste, Baltimorėje, įvyko didžiausias skandalas, — katalikai drauge su socialistais V. Kapsuko prakalbose protestavo prieš grėšiamą karą ir prieš gyvenimo brangumą. Tai yra didesnis skandalas, negu kunigo Ezerškio "nekalčiausias užmiršimas" savo kišenėje nukentėjusiems delkaro paskirtų pinigų.

Tulas Baltimorės "revolucionierius" "aidoblistas" Povylas Gurklis, paprastas jų susirinkimų pirmininkas, labai lengvu budu išrišo brangumo klausimą. Sako: laukuose esą nuo pernai metų nenukastų bulvių, nes darbininkų buvus stoka. Kas negali panešti brangumo, tai, girdi, tegul eina ir padeda nukast tas bulves; tuomet jos galėsiančios atpigti, o protestai nieko negelbėsia. Ištikrųjų, tokie "revolucionieriai" geriau tikėtų bulvėms kasti, negu visuomenėi "vadovauti".

Tas pats bulvinis Baltimorės "aidoblistas" Povylas Gurklis priešingas ir protestams prieš karą. Jis sakosi, karui ištikus, stosiąs į pirmąsias eiles ir ginsias Ameriką, tai yra Amerikos kapitalistų kišenės. Tikimės, kad koks-nors patriotas tuoj raportuos apie tą jo "didvyrumą" kam ministeriui; gal tas duos jam už tai bulvinį medalį. Na, o kazin ką duos už tai savo "didvyriui" "aidoblistai"? Ar pagirs jo pasielgimą, ar pasmerks?

Bruder Putz
Klerikalų prof. Bučio organas "Draugas" agituoja lietuvių paturėti karingąją Amerikos valdžią. Europos klerikalų galvos sako, kad karas pakėles tikybą. Profesoriai Bučiai gal todėl ir čia stato bučius gaudyti žmonėms į skerdynę. Kur krauju kvepia, ten juodvarniai lekia.

"Draugas" piktinasi, kad "Naujoji Gadyne" geru žodžiu paminėjo Juozą Stirbį. Sako, kad tai buvęs paprastas kriaučius.

Vanagai "mašalų" negaudo. Kas matė, kad kunigai užsiplutų ant paprasto kriaučiaus?— Stirbis taip nepaprastai išdėjo juos savo karikaturose, kad tuli "jegamasčiai" jo neužmirš, kol gyvės "ant šios ašarų pakalnės".

Kai karas prasidės, atsiminkit, kad pirmutinė vieta ten priklauso praprosiui Bučiui, "poručikui" Balučiui, supuvusiam demokratui Rimkai ir "aidoblistui" Gurkliui. Ku-ku.

LSS. NAMO FONDAS

LSS. N. FONDO APYSKAITA nuo 3 iki 10 d. kovo, 1917.
Drg. J. V. Stilsono maršrutas:

Aukos:

Donora, Pa.	
Kristinavičius V.	1.10
Zivatkauskas F.	1.10
Balčius L.	1.00
Strickas V.	50
Preikšas P.	1.00

Table with names and amounts: Sadauskas J. 1.00, Lekavicius R. 1.00, Valatkevicius R. 1.00, Liminskas J. .50, Simkonis F. 1.00, Sadauskas Ig. .50, Janauskas P. .50, Andriulis A. .50, Bugaila J. 1.00, Urbonas J. 1.00, Pristautas A. 2.00, X. .10, Urboniute V. 1.00, Zvirbliene M. .25, Januskauskienė Ag. .25, Urbonienė K. 2.00, Banionienė L. .50, Banionis V. .50, Viso \$18.15.

Table with names and amounts: Minden, W. Va. 25, Dovidavicius J. 1.00, Blucikis V. 2.00, Salmon J. 25, Uzkrutaitienė O. 20, Narjauksienė E. .50, Lemantauskienė U. .25, Tozienė Al. 10.05, Šimkus Ant. 25, Pranauskas M. 25, Kuras F. 1.00, Kinčius J. 25, Pauza J. 25, Nabaitis K. 25, Lementauskas J. 25, Mazeika P. 1.00, Suvalkas B. 1.00, Klimavicius V. .50, Vengras J. 1.00, Raulinaitis J. 2.95, Gumauskas J. F. 1.00, Gilmore J. 1.00, Andriejauskas J. 1.00, LSS. 218 kp. 5.00, Viso 29.95.

Table with names and amounts: Cincinnatti, O. 1.00, Viskantas K. 1.00, Bereisa K. 1.00, Čibirka V. 1.00, X. X. 1.00, Kašpirka K. 1.00, Mankus J. 1.00, Mankuvienė Ida 1.00, Bindokaitis J. D. 5.00, Viso \$12.00.

Table with names and amounts: Dayton, Ohio. 10.00, Juskevicius J. .50, Jusius A. 1.00, Barauskas S. 1.00, Stankevicius J. .25, Valiusis K. .25, Nienuis J. .25, Dambrauskutė p-lė X. p-lė .05, Stačkauskienė J. .10, Povilonis J. 1.00, Budreika M. 1.00, Juskevicius P. .50, Pilotas J. 2.00, Melašius 1.10, Lašinskas E. .50, Paulauskas K. 1.00, Gudaitis J. .50, Matusevičius A. .50, Gražys F. 3.00, Viso \$25.00.

Table with names and amounts: LSS. N. F. kortos. 5.00, Lekavicius D., Donora, Pa. 5.00, Viso per sav. d. Stilsonas surinko \$109.10.

Table with names and amounts: Pittsburgh, Pa. 5.00, Tevlovicius F. 2.00, Pikšrys S. 2.00, Bagurskas P. 2.00, Baltrušaitienė J. T. Dr. 2.00, Baltrušaitis J. 1.50, Samolaitis I. 1.00, Virblis A. 1.00, Rimkas A. 1.00, Viso \$15.50.

PAAIŠKINIMAS. Kai kurie draugai klausia Namu Fondo Komisijos kaip ten yra, kad d. J. V. Stilsono alga skaitoma į įplaukose ir išlaidose, t. y. įplaukose pridedama \$19, o išlaidose skelbiama \$26. Tas dalykas gal neaiškūs ir daugeliui, todėl čionai visiems paaiškinam. Dalykas štai kame: d. Stilsonas gauna savo paprastą alga iš Socialistų Partijos kaip sekretorius — \$19 ir tie pinigai paimama į LSS. Namu Fondą todėl, kad neparanku juos siuntinėti d. Stilsonui. Iš kitos pusės, d. Stilsonas dabar gauna \$26 algos kaip Keliaujantis Organizatorius ir savo alga jis išsiskaito iš surinktų pinigų. Faktiškai jis dabar gauna

\$7 viršaus į savaitę, negu namie budamas. Kitas dalykas. Drg. J. V. Stilsonas renka taipgi ir socialistų laikraščių prenumeras ir surinktus pinigus siunčia LSS. N. F. izdan. Kai-kas gal patėmyt: prenumeras pinigai priklauso tam, kas leidžia laikraštį. Žinoma, kad taip; bet reikia neužmiršt, kad agentas gauna commission. Gavę prenumeratorių, pasiunčiame pinigus tam laikraščiu, kurį užsisako, pasilikdami LSS. Namu Fondui paprastą agento commission.

Ir nežiurint kokį "biznį" d. Stilsonas darys: apgarsinimų gaus, knygų parduos etc., — visas pelnas eis LSS. Namu Fondui. Drg. J. V. Stilsonas gauna alga ir kelionės išlaidas ir visą ką daro kaip LSS. atstovas, o ne paprastas biznieriūs.

Iš Cincinnatti, Ohio, draugas J. D. Bindokaitis rašo: "Pranešu, kad d. J. V. Stilsonas lankėsi pas mus ir aš jam prizadėjau paaukauti LSS. namui 100 bulių. Pasamdžiau "freitą" ir pasiunčiau. Aš noriu sumušti aukotojų rekordą".

Ištikro d. Bindokaitis prisiuntė mums 100 bulių (nikelių). Tokia originalė auka da pirmu syk gauta į LSS. Namu Fondą. Kas iš Kanados draugų pirmininis paaukos LSS. Namui? Per drg. Kurmauską gauta iš Chesterio, Pa. \$2.00 ir nuo d. Augaicio iš Vandergrift Height, Pa. \$1.00. Bus paskelbta sekandčiame "Kovos" num.

KLADŲ PATAISYMAS. "Kovos" nr. 10, aukotojų varduose ir pavardėse iš Bostono, Mass., įvyko keletas klaidų. Buvo paskelbta Zikas Jurgis, o turi but Likas Jurgis; buvo atspaudžinta P. Petkunaitė, o turi but T. Petkunaitė; atspaudžinta Pauka Pav., turi but Nukas Pav.; atspaudžinta P. Endriukaitis, turi but Jonas Andriukaitis. Klaidos tai yra labai nesmagus daiktas. Juo blogiau, kad prie to nesmagumo da prisideda ir darbo: klaidas mes turime skelbt ne tik laikraštėje, bet taipgi taisyti knygoje ir dokumentuose. Mes jau rašėm syki, ką reikia daryt, kad klaidų kuomažiausia įvyktų. Ir dabar primename: stengkitės kuomažiausia rašyti aukotojų vardus ir pavardės; bent pirmos vardo ir pavardės raidės neturi but abejotinos. LSS. N. F. Komisija.

Aukos Philadelphiajos Cukraus Straikininkams. Drg. Pranckus, 56 Oak St., Middleboro, Mass., atsiuntė parinkę aukų iš visuomenės Philadelphiajos streikuojantiems cukraus darbininkams: Aukojo: F. Moningis, G. Szuodas, F. Zutaugas po \$1.00.

J. J. Pranckas, C. Norvaišis, J. Katilis, K. Moningienė, A. Šukis, P. Tarurkytės, G. Miškinis, G. J. Krance, A. Šimkevitz, P. Zutaugas po 50c.

J. Paulauskas, C. Bortis, F. Paulauskas, A. Savickas, C. Liber, M. Varapickas, A. Varapickas, J. Sutkus, V. Costello, P. Kincis, D. Stilišis, B. Mėškinis, P. Plaska, F. Taigalas, S. Sarapas, J. Mineikis, H. Kreature, V. Stulpinas, A. Uždavinis, A. Sankunas, J. Čekanauskas, J. Pučius, J. Zaleckis, S. Makelo, A. Rubinas, O. Vizaris, G. Vinciuonas, P. Gasiunas, F. Šimkus, S. Skerstonis, V. Sveitlaucis, J. Chestnut, P. Rozanci, J. V. Buividas, J. Šimkevičius, V. Sienevskis, A. Želionis, M. Robertas, J. Netilins, A. Farmakas po 25c. Grand Rapids, Mich. Aukojo Phila. cukraus strei-

kininkams: J. Arminas, J. Draugis, V. Karvelis po 50c; P. Jakimavičius 30c; P. Juskaitis, F. Skripkas, M. Mikėnas, L. Levanavičius, J. Antanaitis, K. Zaleskevičius, L. Korkius, A. Stasiulis, J. Stasiulauskas, V. Žemaitis, B. Klapatauskas, K. Liubinskas, P. Lubinas, Apucenkas, J. Baltušis, P. Sabaliauskienė, J. Rasikas, J. Bolis, M. Černius, J. Rikevičius po 25c. Komitetas: Iždin. K. Rutkauskas, Sekr. Alf. Burba.

Detroit, Mich. Mes, L. M. P. S. 17 kp., Detroit, Mich., laikytam savo susirinkime 8 vasario, svarstydam bėgamus reikalus, priėjom prie Philadelphiajos cukraus streikininkų darbininkų ir vienbalsiai nutarėm prisidėt su pinigine pagelba badaujantiems darbininkams kovoj su kapitalistais. Nutarta pasiūt iš kuopos izdo \$20.00. Fin. rašt. Jul. Jasudienė.

Eastampton, Mass. Mes patėjijom laikraščiuose, kad reikalaujate pašalpos, tai mūsų vietinis klubas nutarė parinkti keletą centų del nukentėjusių nuo streiko lietuvių. Tai surinkta \$26.30. Ir su šiuo laišku prisiunčiam minėtą pašalpą. Kai priimsite pinigus, malonėkite mums pranešti. Pasiliekam su augšta pagarba, M. Wienskas.

Hudson, Mass. Aukojo: A. P. Jocis, V. Marinavičius, Antanas Navickas, M. Liumas, F. Parcauskas, V. Volungevičius, S. Česnas, K. Gelezis, J. Gelezis, S. Kudak po 50c; F. Melkunas, J. Paleckis, M. Vaitulevičius, J. Jankauskas, T. Stanionas, M. Lakštutis, F. Jankauskas, A. Matačiunas, S. Matačiunas, St. J. Machun, K. Sadauskas, A. Saslevičius, M. Perednis, V. Brazauskas, J. Byzokas, A. Meškynis, J. Čyzius, J. Kialekičius, S. Kaluzevičius, B. Bakšanskas, A. S. Sabeika, T. Karlanis, F. Laurinaitis, J. Simonaitis, M. Lukoševičius, J. Mockus, P. Kazlauskas, F. Kondrotas, F. Rozan, J. Bagdonavičius, T. Rimkus, Al. Karlenienė, S. Lakštutienė, Z. Žilinskiūtė, J. Palaima, V. Zaukas, K. Venšauskis po 25c. Smulkių surinkta 77c. Viso \$15.05.

Rinko aukas sekanti šie draugai: iš LSS. 223 kp. — Antanas P. Jocis ir T. Karlanis; Ant. Novickas buvo kasierium. Per Liet. Dukterų draugystės prakalbas 4 d. kovo S. Michelsono buvo prašyta, kad patartų žmonėms remti aukomis streikininkus. Visi žmonės užjaučia cukraus streikininkus ir velija kuosmarkiausiai kovą vesti su kapitalistais, idant jie būtų pergalėti. Broliai laikykitės vienybės, kaip galint. Mes socialistai, remsiame, kiek galėsiame. Draugiškai A. P. Jocis. 17 Water St. Hudson, Mass.

Lawrence, Mass. Kovo mėn. 4 d. LSS. 64 kp. turėjo mėnesinį susirinkimą ir buvo skaitoma nuo Philadelphiajos cukerninkų streikininkų atsišaukimas delci aukų. Ir išrinkta tam komisija, kad parinktų aukų streikininkams. Į komisiją įėjo šie draugai ir draugės: J. L. Musteikis, D. Sukačka, M. Kulbiutė, E. Vilkaitė, J. Chulada, Z. Šarmančius. Tą patį vakarą buvo TMD. prakalbos, Socialistų išrinkta komisija pasiprašė, kad jai leistų rinkti aukų. Prakalbų pirmininkas leido ir perstatė streikininkų varginą padėjimą Z. Jankauskas. Aukojo po 50c: A. Duda, J. Baranauskas, F. Zajenkauskas, A. Gurska, A. Aliska, J. Pečiulka, B. Puras, K. Mažeikis;

po 25c. M. Chiulada, M. Čižiūtė, A. Žurinaitė, J. Penkauskas, F. Aleksandravičius, A. Billa, M. Stalmokiūtė, S. Grinda, B. Vanagas, P. Seminskis, F. Usevičius, A. Arbačius, L. Suziedelis, S. Pajerskis, J. Kuras, V. Amšėjūtė, A. Valiunaitė, J. Vaičiunas, A. Bagdonas, O. Staniukiūtė, A. Micevičius, M. Bankauckas, A. Navickas, K. Dagiūtė, J. L. Musteikis, E. Vilkiūtė, J. Chulada, D. Sukačka, M. Kulbiutė, Z. Šarmančius, J. Karnila, C. Staponaučius, M. Aleksonis, J. Pogis, F. Petrauskas, A. Paškevičius, J. Semsis, L. Beliauckas, V. Jožokas, J. Gintautas po 15c. S. Penkauskas, V. Sukačka po 10c. A. Skamarakas, M. Vaitkuniė, E. Milienė, M. Grinkevičienė, J. Pertoniūtė, M. Kurgoniūtė, K. Računas, A. Rževičius, J. Urbonas, S. Veškelionis, F. Mickunas, P. Balevičius, K. Kulbiutė, J. Pselika, M. Petrukevičiūtė, A. Vikšnorienė, A. Gričiūnas, J. Skučkas, A. Galinis, T. Tartonis, R. Makaravičius, P. Valeckas, V. Belevičius, J. Motiejus, V. Kazėnas, F. Golubickas, M. Lakarčius, J. Melvidas. Aukotojai atleiskite, jeigu yra klaidingai kuris vardas užrašyta. Smulkesnių aukų neskelbiame. Taip-pat LSS. 64 kp. komisija ir toliau rinks aukas po namus ir kur tik gaudami progos Philadelphiajos streikininkams. Draugai streikininkai, ties laikykitės vienybės, o mes padėsiame jums tą kovą laimėti su kapitalistais. Siunčiame čekį \$22.36. Jonas L. Musteikis, D. Sukačka.

Baltimore, Md. Per įvairių draugijų surengtas prakalbas kovo 11 d. protestui prieš brangumą ir karą aukoto Philadelphiajos cukraus fabriky streikininkams: V. Pledas, A. Paulionis, S. Butkus, A. Laukaitis, J. Velyvis ir J. Alyta po \$1.00; M. Rudavičius, J. Žebrauskas, J. Šimkevičius ir V. Lebeda po 50c; J. Stočka, A. Žiura, A. Pili-pauskas, K. Mikolaitis, M. Dovidaitis, M. Lazauskas, L. Lukoševičius, A. Kurelaitis, J. Buruz, J. Kalinauskas, M. Kilkėvičius, J. Melinavičius, K. Matuliasukas, A. Rulis, A. Trumpickas, O. Paulionienė, T. Pilipauskas, J. Pilipauskas, J. Mikalajunas, M. Kučinskis, J. F. Bartrimaitis, K. Maluševičius, B. Giklis, O. Deltuviėnė, J. Byla, J. Stanis, V. Miliauskas, J. Antiukaitis, P. Šimkevičius, J. Lastauskas, M. Krišcius, J. Melinavičius, M. Miežinskas, J. Žekas, J. Gaubris, V. Bielys, J. Petrikas, V. Kurelaitis, J. Lopeta, P. Kuršvietis, D. Mačiulis, S. Peravičius, J. Malinauskas, M. Kurelaitis, M. Valiauskas ir J. Deltuva po 25c. Išviso \$26.40.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVISKA APTIEKA. Sutaisau receptus su didžiausia atida, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje. Gyduolių galit gaut, kokios tik pasaulj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisisiūsiu per ekspresą. K. ŠIDLAUSKAS. Aptiekorius ir Savininkas. 226 Broadway, kamps C Street SOUTH BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 21014 ir 21013.

ŠTAI TAMSTOS PROGA. Greitai išmokti anglų kalbos. Su pagalba šios mokyklos, Tūmanta Amerikos Angliškai kalbėti, rašyti ir skaityti visai nesijaušdamas lin savo valandose. Mokymai per patis, visose dalyse Amer. ir Kanados. Tuo, kuris gali tauti j mokykla, mokymai klasose, dienos ir vakarais. Čia galima išmokti Grammar ir High schools kursus. Gražiai iliustruota, su daugeliu patalpinimų ir patarimų. Katalogai siunčiamai dykt; idė kelias markas pristatinti. AMERICAN SCHOOL OF LANGUAGES, 1741 W. 47th Street, Chicago, Illinois.

Keleto Phone Main 14-28. Bell Phone Lombard 2506. Dr. Philip ROVNO. 428 Pine St. PHILAD., PA. Prifimimo valandos: Nuo 10 ryto iki 5 P.M. Nuo 6 iki 8 vak. Galima susikabēt rasikal ir lenkiškai.

VERGIJOS dienos jau praėjo. Bet vis dar tarpe mus yra daug vergų, kurie yra atstumiami nuo savo darbo beširdės verg-mistrės-LIGOS. Yra labai lengva išvengti mažų kliūčių išaugant į didesles, jeigu umai atida ant to atkreipiama. Ir tas yra jusų pareiga link paties savęs ir savo seimynos tai vis atikti. Nuo skaudėjimo pilvo ir žarnų, kaip plovimas skaudžiančios gerklės intraukimui ir save apmąšimui dusulio, nuo galvos ir ausų skaudėjimo; ect. SOROL. apsirėiskia esą iš geriausių naminių gyduolių, esančių ant pardavimo—25c. už butukę. Nuo Reumatizmo, Padgros, Neuralgijos, Persiaidymo, Apūlimo, Dantų-Skaudėjimo, Diegliu ir Skaudėjimo Kraunėje, kaip ir nuo visokių kita reumatikose arba pas pat' fabrikantą— F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York.

Vyrai ir moters nenustokit vilties! PATAISYKIT SAVO GROMULĮ IR SUTVARKYKIT KAIP REIKIA SAVO SISTEMĄ, TUOMET BUSITE SVEIKAS IR LINKSMAS vartok HOFFMAN'S BITTER WINE kuris yra kombinacija parinkto vyno ir geriausių ekstraktų. Jis yra lengvas ir užtikrinantis. Saugiausia ir geriausia gyduolė nuo netvarkaus pilvo, plaučių, jagnų, nervų ligų, negromulivimo, neturėjimo apetito ir abelnai nupuolimo kuno. Vartojant HOFFMAN'S BITTER WINE, įgausi daugiau kraujo ir gerą gromulivimą. Tikait \$1.00 už bonką arba 6 bonkos už \$5.00. Reikalauk nuo artimiausio pardavėjo arba aptiekoriaus. Jeigu jis neturėtų, tai rašyk stačiai pas mus, prisiusdamas čekį arba Money Order: PORTONOL DRUG & CHEMICAL CO. 231 N. Main Street, Yonkers, N. Y.

Keyston Telephone Main 66-11. Dr. Samuel Gordon's Dispensary's. S. W. Cor. 4th & McKean Streets, Philadelphia, Pa. Patarimas ir vaista 50c, Atsilankymas pas ligonį \$1.00. Pa-sekmingai gydau ligonius jau 10-ti metai. Ofiso valandos: Nuo 8 iki 10 ryto, Nuo 7 iki 9 vakaro.

Mūsų Pagarsėję Žiedai yra Tokie Kokius Mes Skelbiame. Toki Dalykai Kasdien Vartojami. Jeigu auksas gerai nesinešioja, tai tas parodo, kad nebuvo gerai padarytas. Mes parduodame geriausius žiedus—siaurus ir plačius. Taipju parduodame įvairius aukšnius daiktus. DIDŽIAUSIA JUVILIERINĖ SANKROVA SOL. LEVIT. 10 N. MAIN Street, Shenandoah, Pa.

Baisenybės Karės Kančių Europoje Bus Užmirštos. Jeigu Jus turėsit ant savo stačo gero vyno, alaus ir kitų gėrimų, kuris pirktas didžiausioj ir geriausioj gėrimų kraut. Ateikite, mes užganėdinsim jus. J. CARTUN. 401-3-5 South St., Philadelphia, Pa.

NUSIPIRKITE. Visiems naudinga Yla uz \$1.00. Skurinis dirzas apsaugojimui pinigų \$3.00. Reikalaujanti ty daiktų, parašykite pilnus adresus, net ir kokiam paviete (county). Pinigus reikia prisiusti registruotame laiške arba Money Orderiu. M. M. DOVIDAITIS, 301 Pine St., Wilmington, Del.

JUS GALETE IŠAUGITI PLAUKUS. PASEKMINGAS, MOKSLIŠKAS, GYDYMAS DYKAI DEL VYRU IR MOTERIŲ. Ar silnka jums plaukai? Ar prazde jus plaukai nuo metu? Ar uzkrestai kokias nors ne sveikumas? Ar randas plaukotes, nlesas odos galvos? Ar pilnki, bei pradedi plikti? Ar kenkia kas is auksciau pasakytu ligu. Tai stenkitės apsaugoti jus. Užsakykite iluostrota knyguje Jusu prigimta kalba: "TEISYBE APIE PLAUKUS." Paraišta europos garasingo specialisto, kurioje randas ivairios žinios: Gražyba plauku,—sudejimas plauko ir odos galvos. Priežastis silnikimo plauku ir žilumas—Kaip užnikyti sveikata ir išauginti plaukus.—Ir kaip tai i penkis savaites tureti gražius plaukus—211 plaukai.—Barzda.—Ir dekalvones nuo užganėdintu kiletu. GYDYMAS DYKAI. Mes galime pertikinti kiekviena, kad gyduoles CALVACURA gualiko silniking plauku prasalina plaukotes ir augina gražius plaukus Uz 10 centu arba kraosa markens prisilustus sykliu su Jusu antrašu. Mes išaučiame kiekvienam dolerine dežute Calvacura—os N. 1 ir knyguje "Teisybe Ape Plaukus." Išplaukete žemiau atpausaitė kupon ir siunckite šiam: Union Laboratory, Box 542, Union, N. Y. Box 542, Union, N. Y. Stūdiu i dekamias 10 centu del apmokatimo kaštu perslutimo, melziu išlaisti man tojaus Jusu dolerine dežute Calvacura N. 1 ir knyguje "Teisybe Ape Plaukus." Pasiunckite sykliu kuponu su Jusu antrašu.

Vietos Žinios

DRG. DEBSO PRAKALBA.

Pereitos subatos vakare, kovo 11 d., Lu Lu Temple svetainėje, kalbėjo d. E. V. Debs. Jam pasirodžius, publika didžiausiu entuziazmu per 5 minutes delnais plojo ir sustoję šauksmais sveikino. Kalbėtojas pradžioj kalbėjo apie karus apskritai ir apie dabar grėšiamą Amerikai karą. (Apie tai rasite 2. pusl.) Paskui apie gyvenimo brangumą, kurį spekuliantai taip išpuštė. Sako: vienose tik Chicagos ir New Yorko ledynčiose yra sukrauta, smardinama 360,000,000 kiaušinių ir laukiama augstesnių kainų, o žmonės turi mokėti po 55-60c tų pasenusių kiaušinių tuzinui. Kitą syk, kada žmonės skųsdavosi gyvenimo brangumu, tai kapitalistai ir politikieriai jiems patardavo daugiau bulvių valgyti, nes tai buvo skaitoma pigus maistas; dabar gi jie liepia bulvių nebevalgyti, nes tokiam brangume valgyti bulves reikią išdykauiti. Darbininkai gamina pakankamai geriausio maisto, bet jiems pataria pūvais maitintis. O juo darbininkai sutiktų prasčiau maitintis, juo daugiau tinkamo išvežimui į užsienius maisto užsiliktų, — ir juo blogiau būtų darbininkams, nes tada šio krašto kapitalistai da labiau, ginklu rankose, grūstų maistą kitoms šalims, ir juo didesnis karo pavojus darytųsi. O kazin kad darbininkai paprašytų dykaduonių-kapitalistų kokius vienus metus papasninkauti?

Dr. Debs nuoširdžiai sveikino streikuojančius Philadelphiajos cukraus darbininkus. Labai, sako, man linksmas matyti darbininkus, kovojančius už savo buvio gerinimą; sveikinu jusų streikininkų narsuosius vyrus, sveikinu jusų narsuosius moteris, kurios petys petin sykiu su jumis kovon eina. Visi visomis išgalėmis šelpkite savo streikuojančius draugus.

Paskui pasakojo, kaip Jungtinių geležinkelių kompanija užsimanė išnaikinti darbininkų organizacijas vakaruose. Ji padarė suokalbį prieš San Francisco darbininkų vadus, buk jie dėję bombas San Francisco prisirengimo demonstracijoj, kur keli žmonės buvo užmušti. Dr. Debs nuomone, tas bombas padėjo pačių kapitalistų pasamdyti šuneliai, kaip jau šimtus kartų jie buvo pirmiau darę. Jų teismas nutėisė visam amžiui į kalėjimą Billingsą; dabar kitas darbininkų vadas pasmerktas pakorimui gegužio 17 d. Minimas geležinkelių kompanijos ofisas yra New Yorko Wall Streete. Tai yra viena juodžiausių, kriminaliausių kompanijų; ji valdininkus papirkinėjo, šimtus tukstančių akrų valdžios žemės pasisavinio, valdžios dokumentus išvoginėjo. Jos skandalai prie to priėjo, kad net prez. Rooseveltas patraukė ją tieson. Bet kuomet į teismo butą atėjo prokuroras Healey, kuris buvo surinkęs jos šunybių prirodymus, — tai jis teismo bute buvo nušautas... Ir dabar ta kompanija per savo klapčiukų teismą siunčia ant kartuvių d. Mooney, kurį pripažino nekaltu ir krašto Pramonijos Komisijos specialis tyrinėtojas West ir viena San Francisco besalė visuomenės organizacija ir kurio nekaltybę prirodė 25 gero vardo liudininkai. Darbininkai turi visoj šalyj rengti didžiausių protesto susirinkimų prieš Mooney'o nutėisimą. Kitaip, tas darbininkų klesos karžygis bus nekaltai pakartas. Pats d. Debs nuo balandžio pradžios ketino pradėti specialę kampaniją delei Mooney'o gelbėjimo; dėsiąs visas savo iėgas. Kada nuo darbininkų protestų pasidarysį Wall

Streetui karšta, tik tada kapitalistai paliuosuosią Mooney. Reporteris.

DAUGIAU JUDOŠIŲ NEGU APAŠTALŲ.

Neseniai buvo šv. Kazimiero Draugijos susirinkimas. Svarstė klausimą apie pabrangusią išpažintį. Pirmiau buvo, rodos, 4 dol. už išpažintį, dabar gi pabrango iki 6 dol. Todėl kilo klausimas, kad išpažintis nebūtų priverstina. Du kartu balsavo ir abu sykiu buvo priimtas sumanymas, kad išpažintį gali atlikti tik tas, kas nori.

—Daugiau Judošių negu apaštalu, — patėmijo "dvasiškas tėvas". V. R-tis.

RENGIAMA DISKUSIJOS.

L. S. S. 1 kuopa rengia visą eilę diskusijų. Ponedėlyj 19 kovo, 8 val. vakare, Republikonų klube, 322 N. 9th St., įvyks diskusijos tema: "Motery klausimas". Klausimas svarbus, todėl meldžiame visus atsilankyti, ypačingai moteris. Ateityj diskusijos bus rengiama kas ponedėlis. Kur ir kokia tema bus diskusijos, visados bus pranešta per "Kovą". 1 kp. Komisija.

STREIKININKAI MUŠA SKEBUS.

Du skebu A. V. ir S. D., kuriuodu priklauso I. W. W., išėjo dirbti į cukrinę. Pėtnyčios vakare streikininkai juodu pagavo ir pradėjo ausis taisyti. Vienas jų turėjo revolvėrį, pradėjo šaudyti, kad policija juodu apgintų. Pakol policija atvyko streikininkai išbėgiojo, o policija tuodu ponu nugabeno į kalėjimą, kur per naktį išlaikė, atėmė ginklus, ir da juodu gavo po kelis dolerius užsimokėti. Geri žmonės šitokių ponų nė savo namuose nelaiko.

Kovo 11 d. vakare streikininkai pagavo 4 neirus streiklauzius Front gatv. ir Washington Ave. ir pradėjo plytomis mušti; skebai pradėjo šaudyti; vienam lenkui peršovė koją. Policija suėmė skebus So. 2nd ir Federal St. ir nugabeno į cipe; o streikininkas nugabentas į ligonbūninę.

Kovo 10 d. du streiklaužiai buvo labai sumušti Front gatv. Vienas lietuvis unijistas N. skebauja. Kitam, Nr. liko išdaudyti langai; turbūt, už tai, kad jis dirbęs, kaipo skebas.

Viena moterėlė vaikščioja po namus ir kalbina moteris, kad jos eityj į kompaniją vėl prašyti darbo; kad tik jos negautų į kailį.

I. W. W. Komiteto Narys.

"Du Broliu" Philadelphiaj

LSS. 1 kp. ir Choras stato scenoje garsųj veikalą "Du Broliu", subatoj, kovo-march 24 d., 1917 m., Mercantile Hall, 849-51 N. Franklin St., Phila. Aktoriai ir rengėjai deda visas pastangas, kad šį veikalą atvaadinus kuogeriausiai. Tikimės, kad ir pavyks. Todėl, philadelphiečiai, turėtumėte atkreipti savo atydzįj ir pasistengti atsilankyti kuoskaitlingiausiai. Nematyti philadelphiečiams veikalą "Du Broliu", kada jis čia statomas, tai reikėtų — buti Ryme ir nematyti popieziaus!

K. Giedrys.

LAISKAI IS LIETUVOS.

Bukėnas T., 1511 Carlton St. iš Panevėžio. Barsky L., 643 Franklin St. iš Vilniaus.

Lipinis Kazimieras, 1511 Carlton St., iš Panevėžio.

Manus Mr. 228 Christian St., iš Sialiu.

Slack P., 710 S. 3rd St., iš Vilkauskio.

Singer Y., 327 Reed St. iš Kalvarijos.

Statkus Bron., 1227 South St. iš Raseinių.

Urban Stan., 143 Wilder St., iš Raseinių.

Valikanis T. 1016 Brandywine St., iš Kauno.

Widecki L., 518 Manton St., iš Kauno.

Vilkinis V., Zivity B., 932 N. 2nd St., iš Vilniaus.

Zyduoniukė Antonina, 1207 Carlton St., iš Panevėžio.

Shakens Y., 126 Lombard St. iš Kauno.

Visi šie laiskai randasi: Association for the Protection of Jewish Immigrants, 275 S. 4th Street, Philadelphia, Pa.

REIKALINGA mergina prie namų darbo.

Nėra vaikų šeimoje. Geri namai. Atsišaukite. N. Cramer, 1303 — 68th Ave. Oak Lane, Philadelphia.

PAJESKOJIMAS.

Pajieskau savo dėdės Vinco Kizlaičio. Pirm 8 metų gyveno Gardner, Mass. Meldžiu atsišaukti, arba kas žino kur jis dabar gyvena, meldžiu pranešti Jonui Žekui, 1526 So. Front St. Philadelphia, Pa. (11)

Nuo Administracijos

"NAUJ. GADYNĖS" N 3, 1917.

Išeis ateinančią savaitę. Reklamavimas žurnalo, man rodos, jau neberekalingas. Visi žino, kaip svarbu kiekvienam darbininkui, kuris nori gilintis į teorijos klausimus, turėti "Nauj. Gadyne" savo namuose.

Kuopos, atkreipkite daugiau domos į "Nauj. Gadyne" reikalus. Raginkite savo literatūros agentus pardavinėti pavienius numerius.

DA SYKĮ PRAŠAU N 1, 1917.

Kurie iš draugų agentų turite užsilikusio "Nauj. Gadyne" N 1 š. m., malonėkite umai Administracijai prisiųsti, nes jau pritrukome.

PLATINKITE AGITACIJONIŲ LAPELIŲ.

LSS. centro išleistųjų agitacijinių lapelių atgalvui "Katalikui-Darbininkui" yra dar daugybė (apie 30,000) neisplatintų. Tie lapeliai yra specialiai parašyti, agituoti socialistams simpatizuojančius darbininkus į Sąjungą ir Partiją. Kuopos jų turi dalinti po visas kolonijas.

Duokite užsakymų. Prisiųsime. Gavę "bilas" pinigų apmokėsime iš kuopų izdo. P. Kurkulis, Adm.

CLEVELAND, O.—LSS. 3 kp.

extra susirinkimas įvyks 21 kovo, Stockes svetainėje. Taigi draugai, nepamirškite atsilankyti ir savo draugus atsiveskite prisirašyti prie kuopos. — Sekr. J. Dovydaitis.

AKRON, O.—LSS. 244 kp.

susirinkimas įvyks nedėlioj, kovo 18 d. 1 val. po pietų, 30 So. Howard St. Draugai ir Draugės! Malonėkite butinai visi atsilankyti, o taipgi ir naujų narių atsiveskite prisirašyti. Bukit visi paskirtu laiku, nes turim daug svarbių dalykų aptarti. — Org. S. Reikauskas.

MOLINE, ILL.—LSS. 179 kp.

mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj, kovo 18 d. 1917 m., 2 val. po pietų, po num. 1224 — 3rd Ave. Taigi draugai ir draugės, nepamirškite atsilankyti, nes yra svarbių reikalų, kurių negalima atidėti ant tolesnio laiko. Atsiveskite ir naujų draugų. Katrie draugai buvotė pasimė parduoti tiketų, malonėkite sugrąžinti, nes reikia rokundos padaryti.—Sekr. P. P. Arlauskas.

ROCHESTER, N. Y.—LSS. 7 kp.

pūsmėnesinis susirinkimas įvyks 18 kovo 2 val. po pietų, Gedemino salėje. Minėtas susirinkimas bus

svarbus, todėl kviečiame visus narius atsilankyti. Org. K. Armonas.

ELIZABETH, N. J.

18 kovo nuo 2 val. po pietų čia įvyks A. Liutvino salėje surengtas 147 kp. LSS. referatas, kurį skaitys drg. J. Jukelis temoje: "Žmonių tikėjimas praeityj ir dabar" su sekanciais darodymais: 1) Iš kur musų šventraštis (biblija) paeina; 2) Kad dievo sunų yra ne vienas, bet daug; 3) Iš kur imta žinia apie Adomą ir Jėvą, ir 4) Kad krikščionybė ne panaikins daugdievystės. Komitetas.

MONTELLO, MASS.

Aukos R. ir K. š. F. J. G. Geguzis iš So. Bostono pri-siuntė \$12.25 čeki, d. K. Gerulaičio su p-le A. Bačiulute vestuvėse svečių suaukautų aukų. Kadangi au-kautojų vardai jau tilpo "Keleiviu-je", tai jų nebeskelbiame. "Kovos" Adm.

MONESSEN, PA.

LSS. 166 kp. 11 d. kovo laikė mėnesinį susirinkimą. Be kitko buvo perskaityta laiškas nuo III Rajono organizatoriaus sumanymas, jog reikalinga susaukti LSS. III Raj. konferenciją. Po apsvaistymo, sumanymas liko vienbalsiai priimtas. Konferencijai vieta skiriam Braddock, Pa. Konferencija turi įvykti kovo ar balandžio mėn. 1917 m. Fin. sekr. M. Bacevičienė.

SO. BOSTON, MASS.

Vasario 25 d. LSS. 60 kp. prakalbose draugui L. Prusekai pasakius prakalbą apie politiškių kankinių vargingą padėjimą, svečiai suaukavo viso \$28.00. Aukavusių vardai: R. Parnickas, J. J. Peldzius, J. B. Smelstorius, J. Audickas po \$1; J. P. Greviškis, M. Kazlauskas, J. Baulbis, J. Gavenavičius, C. Lileikienė, M. Manelis, J. Varaitis, A. Pranašas, Baniulis, P. Gedris, J. Jaulinskis, J. Kiškis, J. Balčiūnas, F. Rulyš, P. Mankus po 50c; J. Civinskis 35c; J. Gasparas, M. Endriulis, P. Yucius, J. Vincianus, M. Januškieinė, P. Nukas, J. Evaskevičia, P. Kalvelis, J. Likas, V. Vitaitis, J. Dragušas, A. Daukantiūtė, J. Gribas, Dom. Galinis, J. Kudirka, K. Banys, F. Tiknis, J. Jankauskas, M. Kaminskis po 25c. Viso \$16.50. Smulkių surinkta \$11.40. Kartu \$28.00. Išlaidos: Už salę užmokėta \$10.00; kalbėtojai kelionėi New Yorką \$14.00. Lieka \$4.00. LSS. 60 kp. izd. R. Parnickas.

LSS. 1 kp. narys. P. A. Lukoševičius aukavo M. Petkevičiaus laidotuvių vainikui 50c.

NAUJI LIETUVIŠKI REKORDAI

Parsiduoda kokie tik yra padaryti musų kalboje; taipgi ir kitose kalbose. Reikalaukit katalogo, prisiusdami už 2 centus stampu, o mes mielai jums prisiusime. Mes parduodame už 2 centus katalogo, prisiusvėrykus ir Drapanas. (14)

PILVINIS ir ZALDOKAS

233 Broadway, So. Boston, Mass. Kiekvienas gali išmokti barzdskutystės amato, plaukų taisymo, "manicuring" ir tt. t. t. jį labai trumpą laiką; ir su mažai iškaucij. Mes mokiname moteris ir vyrus. Prašykite informacijų. Nossokoff's Barber School 1202 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Advokatas ir Veterius

K. Kraucziunas
403 Lyon Building
SEATTLE, WASH.

Veda provas asabiškai visuose suduose. Pribuna į kitas valstijas ant pakvietimo, taip gi duoda patarimus per laiškus.

Dr. E. G. Klimas

Gdytojas ir Chirurgas
2700 E. Ann St., Phila., Pa.
Priėmimo valandos:
Ryte 8-10; Vakare 6-8.
Nedėliomis, ryte 8-10
Phone Kensington 3521

Pasinaudokit Proga!

Mes atradom daug žmonių, kurie norėtų pirkti farmas, bet negali dėl to, kad yra reikalinga turėti pusėtinai kapitalo. Su Sanborna planu trečių koznas vienas žmogus gali nusipirkti rafmą stebėtinai pigiai ir lengvais išmokesciais. Pirkit farmas, kur žemė yra pigi ir gvarantuota, kur mes turim 60,000 akrų žemės, kur yra kiampių ir somiuli, kur žmogus nusipirkęs farmą gali gauti darbą prie kompanijos farmų, arba kiampių bile kokią dieną metuose. Farmos su dalim išdirbtos žemės ir namais ir gyvuliais del pradėjimo. Galime duot/geriausį paliudijimą nuo Lietuviškiu farmerių. Rašykite:

SANBORN COMPANY (12)
c/o Lithuanian Colony Director Eagle River, Wis.

Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphiajje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausiu liniju laivu.
Dmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas lias sviets. Atlieka tą greitai, atvargiai ir pigiai.
Agentūra geležinkellu tiklotų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

TEATRAS
'Ant Dugno'

Keturių aktų Drama parašyta garsingo rusų rašytojo MAXIM GORKIO.
Atvaidins L. S. S. 60-tos kuopos aktoriai
SUBATOJ, 24 D. KOVO-MARCH, 1917

Prasidės lygiai 8 valandą vakare.

DUDLEY ST. OPERA HOUSE
113 Dudley St., Boston, Mass.

Kad šis veikalas yra geras, tą liudija patsai jo autoriaus vardas, kurį visas civilizuoatas pasaulis žino, kaipo gabiausį rašytoją. Lietuvių kalbon veikalą vertė taipgi gabus musų literatas Vairas.

COSMOPOLITAN GARMENT CO.

a didžiausia Lietuvių dirbtuvė nuo lietaus apsiaustų-reinkoutų
164 Summer St., Brockton, Mass.
Musų agentas A. Slesarunas rinks ogerius po Penna. valstiją; jam galite pilnai užsitikėti, nes mes už jį atsakome.
Mes darome iš geriausių audimų, ir darbą atliekame kuogeriausiai. Pirmos klesos reinkautus, pilnai gvarantuojam, — darome krautuvėms ir į Oselius, ir pavienius oorderius. Jei kurios krautuvės norite pukiai padaryti reinkotus,—rašykite mums, o mes pasiūsim sampelus, arba agentas pribus į Jusų krautuvę.

COSMOPOLITAN GARMENT CO.
S. MILCHIUS, Bussiness Manager
164 Summer St., Brockton, Mass.

Priveskite Velas
prie Stubos ant Išmokesčio

Daug žmonių mano, kad privedant velas prie stubos arba biznio vietos, elektros šviesai, sudarko dekoracijas ir stubos išvaizdą, suardo sienas ir lubas.
Faktas yra, kad šiandien elektros vėly pritaissymas yra padaromas gerai, greitai — be truksmo ir purvo, tik su minimum iškaucij ir neparankumų.
Nedaro skirtumo ar Jusų savastis, ar tik rendavojaite vietą, prie jos turi buti privestos velos, kad ir kelius kambarius nusamdydami darote pradžią gyvenimo.
Jūs galite gauti vėly pritaissymus pas bile vieną užtikimą kontraktorių ir kada Jūs padarotė pasirašote ant musų kontraktu, mes apmokėtime kontraktoriaus lėšas, ir mums Jūs galėsite sugrąžinti sumą ant lygių mėnesinių mokesčių.

THE PHILADELPHIA ELECTRIC CO.

THE PHILADELPHIA ELECTRIC COMPANY